



Święta Bożego Narodzenia to wyjątkowy czas,  
 niosący pokój, dobro i nadzieję.  
 W tym szczególnym momencie składamy najlepsze  
 życzenia zdrowia,  
 spokoju oraz spełnienia wszystkich marzeń.  
 Niech wigilijny opłatek, którym będziecie się Państwo  
 dzielić z bliskimi  
 umocni Wasze rodziny w miłości, a nowy - 2024 rok  
 będzie czasem rodzinnego ciepła,  
 zawodowych sukcesów i życiowego optymizmu.

Przewodniczący Rady Gminy

  
 Rafał Dziekanowski


Wójt Gminy Niedzwica Duża

  
 Ryszard Golec


## Uchwały Rady Gminy

10 października 2023 roku odbyła się LXXI Sesja Rady Gminy Niedzwica Duża, podczas której podjęto:

1. Uchwałę nr LXXI/398/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie wyboru ławnika na kadencję 2024-2028;
2. Uchwałę nr LXXI/399/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie dopuszczenia zapłaty podatków, opłat lokalnych i niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym stanowiących dochody budżetu Gminy Niedzwica Duża za pomocą instrumentu płatniczego;
3. Uchwałę nr LXXI/400/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie zmiany uchwały budżetowej gminy na 2023 rok;
4. Uchwałę nr LXXI/401/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej.

7 listopada 2023 r. podczas LXXII Sesji Rady Gminy radni podjęli:

1. Uchwałę nr LXXII/402/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie zmiany statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Niedzwicy Dużej;
2. Uchwałę nr LXXII/403/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do nieodpłatnego przyznania pomocy w formie zasiłku celowego realizowanego jako świadczenie pieniężne na zakup pożywienia lub żywności oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielane w formie pożywienia lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028;

3. Uchwałę nr LXXII/404/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie ustanowienia programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028;

4. Uchwałę nr LXXII/405/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie prowadzenia zadania publicznego zarządzania drogą wojewódzką (dawna droga krajowa Nr 19) oraz wojewódzką Nr 834 w zakresie koszenia trawników na całej szerokości pasa drogowego oraz oczyszczania ulic po okresie zimowym;

5. Uchwałę nr LXXII/406/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie wyrażenia zgody na przejęcie przez Gminę Niedzwica Duża zadania publicznego pn. „Zarządzanie przystankami komunikacyjnymi zlokalizowanymi w ciągu drogi wojewódzkiej (dawna droga krajowa Nr 19) w granicach administracyjnych gminy Niedzwica Duża”;

6. Uchwałę nr LXXII/407/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej do obliczenia podatku rolnego na 2024 rok;

7. Uchwałę nr LXXII/408/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie gminy Niedzwica Duża na rok 2024;

8. Uchwałę nr LXXII/409/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie określenia wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych obowiązujących na terenie gminy Niedzwica Duża na 2024 rok;

9. Uchwałę nr LXXII/410/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie zmiany uchwały budżetowej gminy na 2023 rok;



10. Uchwałę nr LXXII/411/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej.

28 listopada 2023 r. odbyła się LXXIII Sesja Rady Gminy Niedzwica Duża, podczas której Radni przyjęli:

1. Uchwałę nr LXXIII/412/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Niedzwica Duża z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok;

2. Uchwałę nr LXXIII/413/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków;

3. Uchwałę nr LXXIII/414/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Niedzwica Duża;

4. Uchwałę nr LXXIII/415/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla

strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniach pożarniczych lub ćwiczeniach pożarniczych;

5. Uchwałę nr LXXIII/416/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie wydzielonych rachunków niektórych jednostek budżetowych Gminy Niedzwica Duża oraz dochodów gromadzonych na tych rachunkach;

6. Uchwałę nr LXXIII/417/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie zmiany uchwały budżetowej gminy na 2023 rok;

7. Uchwałę nr LXXIII/418/23 Rady Gminy Niedzwica Duża w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej.

*Informujemy, że z pełną treścią uchwał można zapoznać się na stronie internetowej Urzędu Gminy Niedzwica Duża w zakładce Prawo lokalne/Uchwały Rady Gminy.*

*Komunikujemy również, że treści projektów uchwał, nad którymi będą obradować radni podczas sesji, z wyprzedzeniem publikowane są na stronie internetowej BIP Urzędu Gminy w zakładce: projekty aktów prawa lokalnego.*



**NAŁĘCZ** Sp. z o.o.  
Przedsiębiorstwo Komunalne

*W magiczny czas Bożego Narodzenia  
pragniemy złożyć moc gorących życzeń  
zdrowia, szczęścia oraz spokojnych chwil  
spędzonych w gronie rodziny.  
Niech obecna końcówka roku budzi w Was  
same dobre wspomnienia  
i da nadzieję na kolejny, jeszcze lepszy rok.*

*Rada Nadzorcza, Zarząd i Pracownicy  
Przedsiębiorstwa Komunalnego „Nałęcz”*

*Niedzwica Duża, grudzień 2023 rok*

**2023**

## Informacje wstępne

1. Wydanie internetowe biuletynu jest do pobrania na stronie internetowej Urzędu Gminy Niedzwica Duża oraz Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej.

2. Polub naszą stronę na Facebooku! Osoby chcące być na bieżąco informowane o aktualnych wydarzeniach dotyczących naszej Gminy zapraszamy do dołączenia do grona osób śledzących profil Gminy Niedzwica Duża na Facebooku:



[www.facebook.com/GminaNiedzwicaDuza/](https://www.facebook.com/GminaNiedzwicaDuza/)

## I Sesja Młodzieżowej Rady Gminy Niedzwica Duża

W dniu 19 października 2023 roku w sali konferencyjnej Urzędu Gminy Niedzwica Duża odbyła się I sesja Młodzieżowej Rady Gminy. Radnych przywitali Wójt Gminy Ryszard Golec, Przewodniczący Rady Gminy Rafał Dziekanowski, Sekretarz Gminy Renata Leszcz oraz opiekun Młodzieżowej Rady Gminy Justyna Sołtys. Obrady Sesji otworzył Przewodniczący Rady Gminy. Następnie nastąpiło uroczyste wręczenie zaświadczeń o wyborze dla członków MRG oraz ślubowanie. Kolejnym punktem sesji było wybranie Prezydium Rady. Przewodniczącym Młodzieżowej Rady Gminy została Nikola Zdeb, I Przewodniczącym - Iga Barszczowska, II Przewodniczącym - Julia Mierzyńska, Sekretarzem - Zuzanna Szymańska.

Wszystkim radnym serdecznie gratulujemy.



## Kolejne dofinansowania dla Gminy Niedzwica Duża w ramach Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych POLSKI ŁĄD

Informujemy, że Gmina Niedzwica Duża w ramach 8. edycji Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polski Łąd otrzymała dofinansowania na realizację inwestycji w zakresie modernizacji dróg i budowy infrastruktury sportowej.

W wyniku naboru naszej gminie zostanie przyznane dofinansowanie na realizację inwestycji pn. „Modernizacja odcinka drogi gminnej nr 107084 L w m. Majdan Sobieszczański i odcinka drogi gminnej nr 107064 L m. Krężnica Jara”. Długość przeznaczonych do modernizacji odcinków dróg wynosi 0,9 km w m. Majdan Sobieszczański i 2,0 km w m. Krężnica Jara. Na przedmiotowych drogach planuje się modernizację polegającą na: sfrezowaniu istniejących zdegradowanych nawierzchni asfaltowych, częściowym uzupełnieniu i wymianie istniejącej podbudowy oraz wykonaniu na całych odcinkach nowych nawierzchni asfaltowych w postaci warstw wiążącej i ścieralnej z mieszanek mineralnolubumicznych asfaltowych. Modernizacją objęte będą także pobocza drogowe. Dodatkowo wymianie ulegnie zniszczone oznakowanie pionowe dróg. Kwota dofinansowania wynosi 1 852 500,00 zł.

Ponadto w wynikach 8. edycji programu nasza gmina została uwzględniona wśród wnioskodawców

o przyznanie dofinansowania na realizację zadania pn. „Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w m. Czółna”.

Wybudowana w latach 90. ubiegłego wieku Szkoła Podstawowa w Czólnach do tej pory nie posiada sali gimnastycznej. Planowana inwestycja dotyczy budowy sali jednoprzestrzennej o powierzchni zabudowy ok. 450 m<sup>2</sup> z boiskiem pełnowymiarowym do gier zespołowych, zapleczem szatniowo-sanitarnym, pomieszczeniami pomocniczymi i gabinetem nauczycielskim. Budynek będzie wyposażony w instalacje sanitarne, elektryczne, oświetlenie energooszczędne i odnawialne źródła energii. Budynek murowany o konstrukcji tradycyjnej z dachem także o konstrukcji tradycyjnej. Technologia wykonania budynku spełniać będzie wymagania izolacyjności cieplnej gwarantujące oszczędność energii dla budynku. Sala gimnastyczna wyposażona będzie w bezpieczny oraz funkcjonalny sprzęt niezbędny na potrzeby realizacji zajęć wychowania fizycznego dla uczniów. Budynek wraz z zagospodarowaniem terenu dostosowany będzie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz do wymagań przeciwpożarowych. W ramach inwestycji wykonany zostanie również układ komunikacyjny w tym dojazdy i wszelkie dojścia do budynku. Kwota dofinansowania – 5 100 000,00 zł.

 Rządowy Program Inwestycji Strategicznych  
Edycja ósma

**Gmina Niedzwica Duża  
otrzymała 1 852 500,00 zł**

Modernizacja odcinka drogi gminnej nr 107084 L w m. Majdan Sobieszczański i odcinka drogi gminnej nr 107064 L m. Krężnica Jara

PREZES RADY MINISTRÓW  
Mateusz Morawiecki  


 Rządowy Program Inwestycji Strategicznych  
Edycja ósma

**Gmina Niedzwica Duża  
otrzymała 5 100 000,00 zł**

Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w m. Czółna

PREZES RADY MINISTRÓW  
Mateusz Morawiecki  




## Dzień Edukacji Narodowej w gminie Niedzwica Duża

W dniu 12 października 2023 roku w budynku dworca PKP odbyła się uroczystość z okazji Dnia Edukacji Narodowej. Wśród zaproszonych gości byli dyrektorzy szkół podstawowych oraz przedszkoli z terenu gminy Niedzwica Duża, nauczyciele, którzy w trakcie wydarzenia otrzymali nagrody Wójta Gminy Niedzwica Duża, pan Łukasz Czarnomski Zastępca Wójta Gminy, pani Marta Słotwińska Kierownik Referatu Oświaty i Administracji, pani Magdalena Kosidło Radna Gminy i Przewodnicząca Komisji Oświaty oraz pani Iwona Różycka Dyrektor SCUW.

Pan Wójt wszystkim dyrektorom oraz nauczy-

cielom złożył najserdeczniejsze życzenia zdrowia, pomysłowości i radości z osiągnięć w pracy zawodowej. Podziękował również za wychowawczy i dydaktyczny trud oraz za zaangażowanie w edukację i wychowanie dzieci i młodzieży. Następnie zostały rozdane dyplomy dla nagrodzonych nauczycieli oraz kwiaty dla wszystkich zaproszonych gości.

Część artystyczną zaprezentowała młodzież ze Szkoły Podstawowej z Niedzwicy Dużej oraz Ognisko Muzyczne „Akademia Talentów” pod okiem pani Aleksandry Kutrzeby.



## Gminny Dzień Seniora

W niedzielę, 5 listopada br. w Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej świętowaliśmy Gminny Dzień Seniora. Jest to jedno z ważniejszych wydarzeń, które od wielu lat obchodzimy, aby docenić najstarszych mieszkańców i przypomnieć, że ich wiedza i doświadczenie to główny kapitał dla naszej lokalnej społeczności.

W tym szczególnym dniu nie zabrakło życzeń, wspólnych rozmów i wymiany wspomnień. Życzenia seniorom złożyli Wójt Gminy Niedzwica Duża Ryszard Golec, po. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Niedzwicy Dużej Agnieszka Dziekanowska oraz Dyrektor GOKSiR Izabela Mazurek.

Pan wójt składając życzenia podkreślił, że seniorzy od zawsze budowali naszą społeczność. Część z nich jest wciąż aktywna, a ich chęć działania powinna skłaniać młodsze pokolenia do tego, aby jak najwięcej czerpać z ich wiedzy i doświadczenia.

Wydarzenie zostało wzbogacone występami: Orkiestry Dętej OSP w Niedzwicy Dużej, Zespołu „Krajka” oraz Bronisława Rawskiego i Anny Różyckiej z uczestnikami projektu „Warsztaty gry na bębnie obrę-

czowym i barabanie z Bronisławem Rawskim”.

Podziękowania za pomoc w przygotowaniu wydarzenia kierujemy do: KGW Strzeszkowice, dzieci z Przedszkola w Niedzwicy Dużej i w Niedzwicy Kościelnej, uczniów z Klubu Wolontariusza przy Szkole Podstawowej w Niedzwicy Dużej prowadzonego przez Dorotę Rusek oraz wolontariuszy GOKSiR: Martyny Wojtyły, Grzegorza Boliboka, Zuzanny Kurzyny i Martyny Tokarz.



## Udana akcja poboru krwi! Podsumowanie

W niedzielę (12 listopada 2023 r.) podczas ostatniej w tym roku terenowej akcji krwiodawstwa przy Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w mobilnym ambulansie krwi zarejestrowało się 20 osób. Krew pobrano od 16 osób. Łącznie zebrano 7,2 litra krwi. To bardzo dobry wynik!

Dziękujemy wszystkim dawcom i serdecznie zachęcamy do uczestniczenia w kolejnych terenowych akcjach krwiodawstwa. Następne już w przyszłym roku!



## Podziękowania

Dziękujemy Panu Sołtysowi wsi Czółna, Strażakom Ochotniczej Straży Pożarnej, Członkiniom Koła Gospodyń Wiejskich oraz wszystkim mieszkańcom Czółen za zorganizowanie pomocy i wsparcia finansowego oraz zaangażowanie w usuwanie skutków pożaru naszego domu.

Pragniemy również podziękować firmie PUR-BUD Piotr Pietrzak z Czółen za wykonanie remontu.

*Roman i Małgorzata Wójtowicz*

## Informacja dla mieszkańców biorących udział w projektach „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Niedzwica Duża” i „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Niedzwica Duża część II”

W związku z obowiązkiem utrzymania trwałości projektów „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Niedzwica Duża” i „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Niedzwica Duża część II”, Gmina Niedzwica Duża uprzejmie informuje, że: **umowa wewnątrzprojektowa zostaje automatycznie przedłużona do dnia 4 lipca 2024 r. bez jej aneksowania** – na podstawie § 7 ust. 1 tejże umowy: „Umowa zostaje zawarta na czas określony od dnia podpisania umowy do upływu 5 lat od dnia zatwierdzenia końcowego wniosku o płatność z realizacji projektu określonego w §1.”

W związku z powyższym kolektory słoneczne oraz kotły na biomasę zamontowane w ramach projektów „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Niedzwica Duża” i „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Niedzwica Duża część II” pozostają własnością Gminy Niedzwica Duża do dnia 4 lipca 2024 r.

Do tego czasu, czyli do dnia 4 lipca 2024 r.,

awarie instalacji należy zgłaszać do Urzędu Gminy Niedzwica Duża telefonicznie: 730-179-450 lub 81 5175085 wew. 34, e-mail: [aleksandra.jamroz@niedzwicaduza.pl](mailto:aleksandra.jamroz@niedzwicaduza.pl) lub osobiście w pokoju nr 1 budynku B Urzędu Gminy Niedzwica Duża.

Przypominamy również, że zgodnie z § 5 ust. 3 i 4 umowy wewnątrzprojektowej „W trakcie trwania umowy użyczenia „Właściciel” zobowiązuje się do właściwej eksploatacji wszystkich urządzeń zgodnie z instrukcją eksploatacji, jak również do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z niewłaściwą eksploatacją urządzeń”.



## Uwaga na fałszywych kominiarzy i osoby chcące przeprowadzać kontrole źródeł ciepła i spalania paliw oraz inwentaryzację budynków! Ważny komunikat

Szanowni Mieszkańcy,

Do Urzędu Gminy Niedzwica Duża docierają zgłoszenia o fałszywych kominiarzach oraz osobach, które mają przeprowadzać kontrole źródeł ciepła i źródeł spalania paliw oraz inwentaryzacji budynków. Informujemy, że ww. kontrole mogą wykonywać jedynie osoby będące w wykazie osób uprawnionych do wprowadzania danych do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Kiedy zapuka do naszych drzwi niespodziewany kontroler kominów i źródeł ciepła należy poprosić, by okazał stosowne upoważnienie oraz dokument potwierdzający tożsamość.

Sezon grzewczy oraz ogłoszona przez Główny Urząd Nadzoru Budownictwa i Krajową Izbę Kominiarzy informacja w zakresie inwentaryzacji źródeł ciepła może potęgować ilość podobnych zgłoszeń. 18 września br. został uruchomiony protokół elektroniczny w obrębie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Rozsze-

zeniu uległ zakres czynności wykonywanych między innymi przez Mistrzów Kominiarskich o inwentaryzację źródeł ciepła w kontrolowanych budynkach.

Wymagać to będzie uzyskania od właścicieli, zarządców i administratorów określonych informacji i danych o charakterze technicznym budynków, niedostępnych dotąd dla służby kominiarskiej. Tym bardziej prosimy o zachowanie czujności i weryfikowanie uprawnień kontrolerów.

Obywatel ma możliwość sprawdzenia osoby kontrolującej w wykazie osób uprawnionych (kominiarza lub osoby z uprawnieniami budowlanymi) na stronie internetowej Głównego Nadzoru Budowlanego pod adresem: <https://zone.gunb.gov.pl/pl/sprawdz-osobe-uprawniona>. Weryfikacja osoby wykonującej zawód zaufania publicznego ma na celu eliminację przypadków, w których dochodzi do „podszywania się” pod kominiarzy i wyłudzeń środków finansowych.

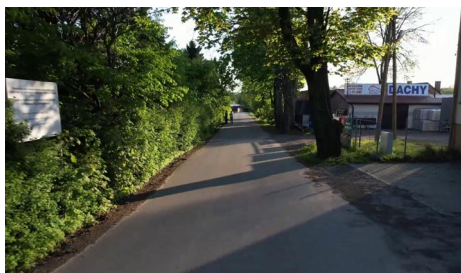


## Podsumowanie inwestycji i zadań wykonanych w Gminie Niedzwica Duża w latach 2019-2023

W Gminie Niedzwica Duża w ostatnich kilku latach realizowano szereg inwestycji. W latach 2019-2023 Gmina Niedzwica Duża wydatkowała łącznie na realizację zadań 92 290 410,64 zł, pozyskując 70 329 453,91 zł ze środków zewnętrznych. W niniejszym podsumowaniu z podziałem na kategorie prezentujemy wykaz działań jakie zrealizowano.

### Drogi

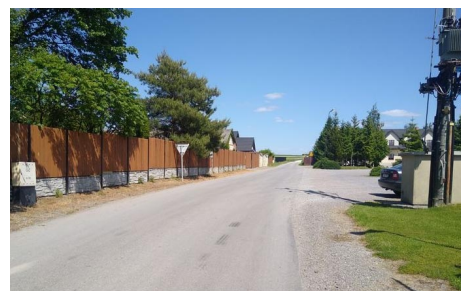
Przebudowa drogi wewnętrznej wraz z przebudową zjazdu publicznego – ul. Jesionowa w miejscowości Niedzwica Kościelna (rok 2019)



Rozbudowa drogi powiatowej 2259L Bełżyce-Strzeszkowice-Krężnica Jara -Lublin - inwestycja wykonana przez Powiat Lubelski przy wsparciu Gminy Niedzwica Duża w formie przekazanej dotacji celowej (realizacja 2018-2019)



Przebudowa drogi wewnętrznej – ul. Stefanów w miejscowości Niedzwica Kościelna wraz z przebudową zjazdu publicznego (rok 2019)



Przebudowa drogi wewnętrznej w m. Załucze (rok 2019)



Przebudowa drogi gminnej 107071L w m. Warszawiaki w gminie Niedzwica Duża (rok 2019)



Przebudowa drogi gminnej 107081L - ul. Legionowa w m. Niedzwica Kościelna (rok 2019)



Remont drogi ul. Jaśminowa w Niedzwicy Kościelnej (rok 2019)



Przebudowa drogi powiatowej nr 2267L w m. Krebsówka (rok 2019)



Przebudowa drogi gminnej Nr 107089L w miejscowości Strzeszkowice Duże wraz z przebudową włączenia do drogi powiatowej (rok 2020)



Przebudowa drogi powiatowej wraz ze ścieżką rowerową ul. Kolejowa w Niedzwicy Dużej (w ramach projektu Mobilny LOF) – rok 2020



Przebudowa drogi wewnętrznej w Sobieszczanach (rok 2020)



Przebudowa drogi gminnej ul. Kolejowa w Niedzwicy Dużej (w ramach projektu Mobilny LOF) – rok 2020





Przebudowa drogi wewnętrznej ul. Stefanów w Niedzwicy Kościelnej (rok 2020)



Przebudowa drogi gminnej nr 107090L w m. Radawczyk Kol. Pierwsza (rok 2020)



Przebudowa drogi gminnej nr 107087L ul. Ludwinów w Niedzwicy Kościelnej (rok 2020)



Budowa drogi asfaltowej wzdłuż torów kolejowych łącząca ul. Jaśminową z ul. Legionową – zrealizowana przez Polskie Koleje Państwowe (rok 2020)



Wykonanie drogi tłuczniowej wzdłuż torów kolejowych łączącej ul. Na Stawy z ul. Rowerową – zrealizowana przez Polskie Koleje Państwowe (rok 2020)



Remont odcinka drogi powiatowej ul. Górki w Niedzwicy Dużej (rok 2021)



Przebudowa drogi gminnej nr 107068L w. Niedzwica Duża ul. Zamkowa i w m. Krebsówka (rok 2021)



Przebudowa drogi gminnej nr 107070L w m. Marianka (rok 2021)



Przebudowa drogi gminnej nr 107092L - ul. Leśna w m. Niedzwica Duża (rok 2021)



Remont drogi gminnej nr 107079L wraz z remontem mostu w m. Niedzwica Duża ul. Żabia (rok 2021)



Przebudowa drogi gminnej nr 107068 L w miejscowości Krebsówka (rok 2021)



Przebudowa (modernizacja) drogi dojazdowej do gruntów rolnych ul. Zalesie w Niedzwicy Kościelnej (rok 2021)



Przebudowa (modernizacja) drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Strzeszkowicach Dużych (rok 2022)



Przebudowa drogi gminnej nr 107081L ul. Ułańska w m. Niedzwica Kościelna (rok 2022)

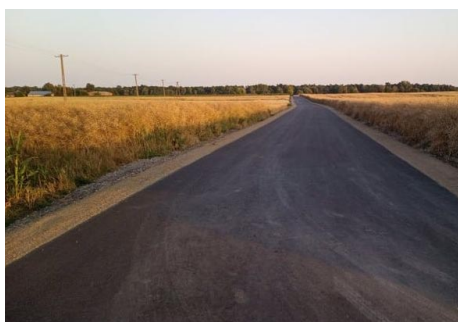




Przebudowa drogi gminnej w Krężnicy Jarej pomiędzy drogą powiatową a torami kolejowymi (rok 2022)



Przebudowa drogi gminnej nr 107073 L ul. Graniczna w m. Niedrzwica Duża (rok 2022)



Przebudowa odcinka drogi gminnej 107079L ul. Pszenna w m. Niedrzwica Duża (rok 2022)



Remont drogi dojazdowej od ul. Bełżyckiej do budynku gminnego w Niedrzwicy Dużej (rok 2022)



Przebudowa drogi powiatowej nr 2253L Kolonia Sobieszczany-Kłodnica Górna – inwestycja wykonana przez Powiat Lubelski przy wsparciu Gminy Niedrzwica Duża w formie przekazanej dotacji celowej (rok 2022)



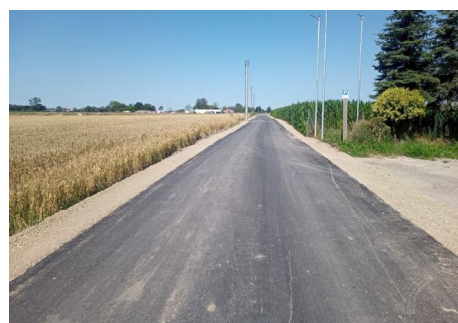
Przebudowa drogi powiatowej nr 2255L Grabówka - Kol. Warszawski - Niedrzwica Duża - inwestycja wykonana przez Powiat Lubelski przy wsparciu Gminy Niedrzwica Duża w formie przekazanej dotacji celowej (rok 2022)



Remont drogi dojazdowej od przejazdu kolejowego do placu przed dworcem PKP w Leśniczówce - rok 2022



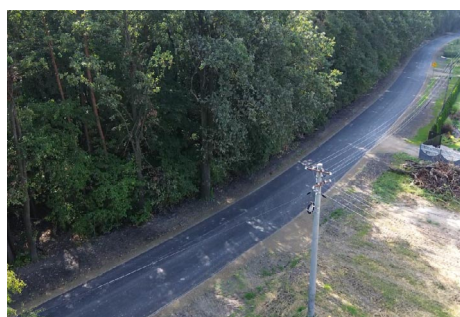
Przebudowa (modernizacja) drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Strzeszkowicach Dużych (rok 2022)



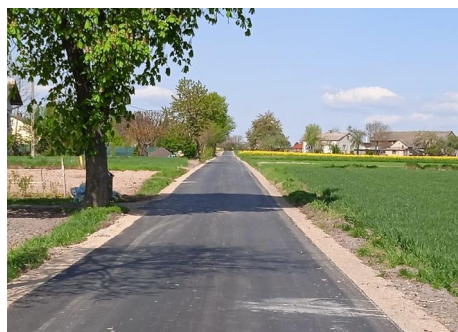
Przebudowa drogi wewnętrznej w m. Trojaczkowice (rok 2023)



Przebudowa odcinka drogi gminnej nr 107070L od km 0+000,00 km do 0+644,70 km w miejscowości Marianka (rok 2023)



Przebudowa drogi gminnej nr 107075L ul. Cicha w m. Niedrzwica Duża (rok 2023)



Rozbudowa drogi powiatowej nr 2290L Sobieszczany – Załucze Gmina Niedrzwica Duża i Gmina Strzyżewice z wyłączeniem odcinka pod budowę S-19 - inwestycja wykonana przez Powiat Lubelski przy wsparciu Gminy Niedrzwica Duża w formie przekazanej dotacji celowej (rok 2023)





## Budowa, remonty i modernizacja gminnych obiektów kubaturowych

Remont w Szkole Podstawowej w Marianie – malowanie ścian i zakup nowych drabinek (rok 2019)



Modernizacja oświetlenia sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Niedzwicy Kościelnej (rok 2019)



Remont budynku Szkoły Podstawowej w Strzeszkowicach Dużych (rok 2019)



Wymiana okien w Szkole Podstawowej w Czólnach (rok 2019)



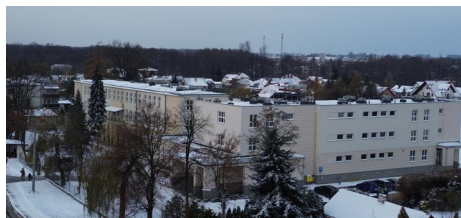
Termomodernizacja budynku OPS (rok 2019)



Termomodernizacja budynku Gminnej Biblioteki w Niedzwicy Dużej (rok 2019)



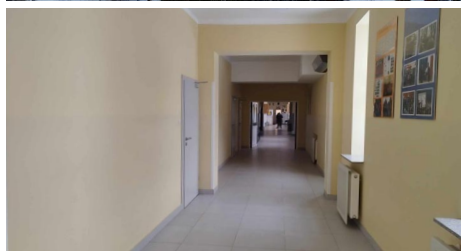
Budowa nowego skrzydła i łącznika Szkoły Podstawowej w Niedzwicy Dużej (rok 2020)



Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy (rok 2020)



Termomodernizacja dawnego dworca PKP w Niedzwicy Dużej (cz. publiczna i mieszkalna) – rok 2020



Remont instalacji centralnego ogrzewania i gazu w budynku Szkoły Podstawowej w Strzeszkowicach Dużych (cz. mieszkalna) – rok 2020



Budowa żłobka „Niedźwiadek” w Niedzwicy Dużej (rok 2020)



Rozbudowa oczyszczalni ścieków obsługującej aglomerację Niedzwica Duża (rozpoczęto: 2020 r., zakończono: 2023 r.)

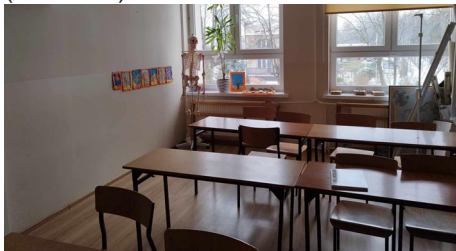




Remont dachu sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Niedzwicy Dużej (rok 2020)



Remont sal lekcyjnych w Szkole Podstawowej w Mariane - remont podłóg (rok 2022)



Przebudowa dachu na budynku Szkoły Podstawowej w Mariane (rok 2022)



Remont łazienek w Szkole Podstawowej w Sobieszczanach (rok 2022)



Remont łazienek w Szkole Podstawowej w Niedzwicy Kościelnej (rok 2023)



Budowa przedszkola w Niedzwicy Dużej (rok 2023)



Budowa sali gimnastycznej w m. Krężnica Jara (inwestycja w trakcie realizacji)



Budowa posterunku policji w Niedzwicy Dużej – realizowana przez Komendę Wojewódzką Policji w Lublinie (inwestycja w trakcie realizacji)



Przebudowa Przedszkola w Niedzwicy Kościelnej (inwestycja w trakcie realizacji)



## Wodociągi i sieć kanalizacyjna

Wymiana pomp w przepompowni ścieków w Niedzwicy Dużej – ul. Lubelska (rok 2020)



Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie aglomeracji Niedzwica Duża (rozpoczęto: 2019, zakończono: 2021)



Budowa sieci wodociągowej w drodze gminnej drogi nr 107066L m. Krężnica Jara (rok 2021)



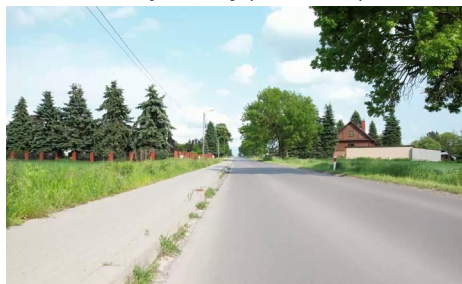
## Pozostałe inwestycje w zakresie budowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej:

- Budowa sieci wodociągowej w Krężnicy Jarej (w kierunku cmentarza) – rok 2020
- Budowa sieci wodociągowej w Niedzwicy Dużej tzw. osiedle BIS (rok 2021)
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej ul. Partyzancka, Piaskowa, Dworcowa, Szkolna w Niedzwicy Dużej (rok 2022)

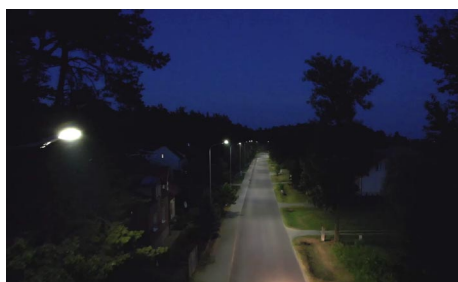


## Oświetlenie drogowe i chodniki

Budowa chodnika - ul. Piaskowa w Niedzwicy Dużej (rok 2019)



Budowa oświetlenia drogowego w Krężnicy Jarej (w kierunku na Nowiny) – rok 2020



Budowa oświetlenia drogowego w Majdanie Sobieszczańskim (rok 2020)



Chodnik przy ul. Przemysłowej na peron na stacji kolejowej w Niedzwicy Dużej - zrealizowane przez Polskie Koleje Państwowe (rok 2020)



Przeście dla pieszych przez tory kolejowe na ul. Jaśminowej w Niedzwicy Kościelnej - zrealizowane przez Polskie Koleje Państwowe (rok 2020)



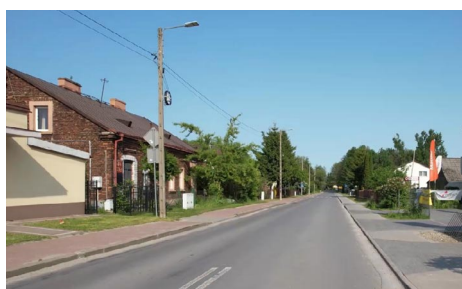
Budowa oświetlenia drogowego - ul. Legionowa w Niedzwicy Kościelnej (rok 2020)



Budowa oświetlenia drogowego - ul. Leśna w Niedzwicy Dużej (rok 2021)



Budowa ścieżki rowerowej przy ul. Dworcowej w Niedzwicy Dużej (w ramach projektu Mobilny LOF) – rok 2020



Budowa oświetlenia drogowego - ul. Kolejowa w Niedzwicy Dużej (w ramach projektu Mobilny LOF) - rok 2020



Budowa oświetlenia DK19 Niedzwica Kościelna Kolonia – Załucze (rok 2022)



Remont chodnika przy ul. Północnej w Niedzwicy Dużej (wykonywany w 2019 i 2022 roku)



Budowa oświetlenia drogowego - ul. Nowa w Niedzwicy Dużej (rok 2021)



Budowa chodnika - ul. Lipowa w Niedzwicy Kościelnej (rok 2022)





## Ochotnicze Straże Pożarne

- Remont strażnicy OSP w Krężnicy Jarej (rok 2019)
- Zakup wyposażenia strażackiego dla OSP w Niedzwicy Dużej (ubrania typ. Nomex) – rok 2019
- Remont strażnicy OSP w Radawczyku (rok 2020)
- Zakup wyposażenia dla OSP w Niedzwicy Kościelnej (ubrania typ. Nomex) – rok 2020
- Zakup przewodów hydraulicznych dla OSP w Strzeszkowicach Dużych (rok 2020)
- Zakup wyposażenia strażackiego dla OSP w Niedzwicy Dużej (ubrania typ. Nomex) – rok 2020
- Zakup materiałów na dach dla OSP w Mariance (rok 2021)
- Zakup aparatu ODO dla jednostki OSP w Mariance (rok 2021)
- Zakup umundurowania dla OSP Marianka (rok 2021)
- Zakup sprzętu ratowniczego dla OSP w Niedzwicy Dużej (prądownica, latarki) – rok 2021
- Zakup monitoringu dla OSP w Niedzwicy Kościelnej (rok 2021)
- Zakup sprzętu (butów, kominiarek, kombinezonu) dla jednostki OSP Niedzwica Kościelna (rok 2021)
- Zakup sprzętu (instalacji automatycznego ładowania samochodu)) dla OSP w Niedzwicy Kościelnej (rok 2021)
- Remont garażu OSP w Krężnicy Jarej (rok 2022)
- Remont strażnicy OSP w Krężnicy Jarej (rok 2022)
- Wykonanie sanitariatów w garażu OSP w Krężnicy Jarej (rok 2023)
- Zakup magazynu dla jednostki OSP w Krężnicy Jarej (rok 2023)
- Zakup wyposażenia ( młota, siekiery, kluczy, wkrętarki) dla jednostki OSP w Mariance (rok 2023)
- Zakup umundurowania dla jednostki OSP w Niedzwicy Dużej (rok 2023)
- Wymiana instalacji elektrycznej w garażu OSP w Czółnach (rok 2023)
- Remont garażu (wykonanie posadzki) w OSP Radawczyk (rok 2023)

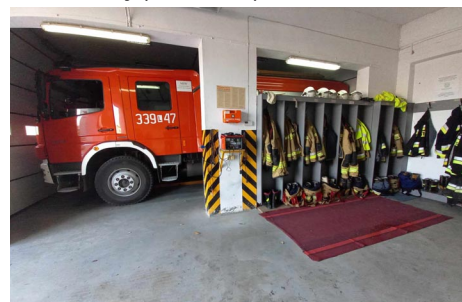
Wymiana pokrycia dachu na remizie OSP w Czółnach (rok 2019)



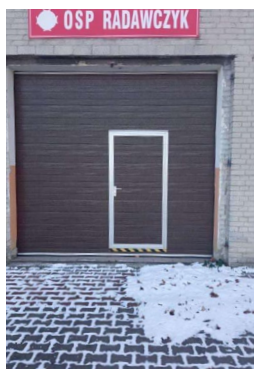
Remont strażnicy OSP w Mariance (rok 2019)



Remont garażu w OSP w Niedzwicy Kościelnej (rok 2019)



Wymiana i montaż dwóch bram garażowych w OSP w Radawczyku (rok 2019)



Zakup motopompy TOHATSU dla jednostki OSP Niedzwica Duża (rok 2019)



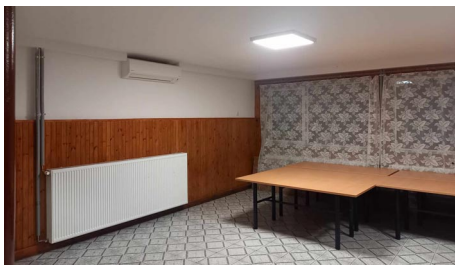
Wykonanie podjazdu do garażu OSP w Mariance (rok 2020)



Remont świetlicy OSP w Strzeszkowicach Dużych (rok 2020)



Remont świetlicy OSP Sobieszczyń (rok 2020)



Strażacy OSP Strzeszkowice Duże w nowym umundurowaniu – zakup ubrań typ. Nomex i hełmów (rok 2020)





Remont podjazdu i placu manewrowego przed garażem OSP w Krężnicy Jarej (rok 2021)



Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej OSP w Sobieszczanach (rok 2021)



Zakup aparatów ODO dla OSP Czółna (rok 2021)



Zakup samochodu specjalnego Ford Transit dla jednostki OSP Krężnica Jara (rok 2022)



Remont garażu w jednostce OSP Czółna (rok 2022)



Przebudowa dachu na budynku OSP w Strzeszkowicach Dużych (2022)



Zakup szafek na ubrania dla jednostki OSP Czółna (rok 2022)



Instalacja klimatyzatorów w jednostce OSP Radawczyk (rok 2022)



Remont strażnicy w OSP Niedzwica Kościelna (rok 2022)



Zakup podpór stabilizacyjnych dla jednostki OSP Niedzwica Duża (rok 2023)



Zakup defibrylatora AED dla jednostki OSP Czółna (rok 2023)



Remont świetlicy w OSP Sobieszczany (rok 2022)



Modernizacja świetlicy wiejskiej w OSP Niedzwica Kościelna (rok 2023)



Zakup lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Niedzwica Kościelna (rok 2023)





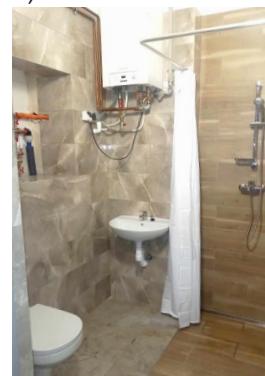
Wymiana drzwi wejściowych w OSP Strzeszkowice Duże (rok 2023)



Montaż instalacji fotowoltaicznej w OSP Strzeszkowice Duże (rok 2023)

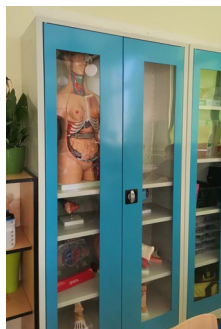


Remont łazienki w OSP Krężnica Jara (rok 2023)



## Oświata

Doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych (rok 2019 i 2021)



Program „Posiłek w szkole i w domu” - wyremontowana w ramach programu nowa kuchnia ze stołówką w Szkole Podstawowej w Niedzwicy Dużej (rok 2019)



Projekt „Zdalna Szkoła” – zakup laptopów do nauki zdalnej dla uczniów (rok 2020)



Konkurs #OSEWyzwanie” - nagrody dla szkół - laptopy z szafą zasilającą (rok 2020)



„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 - zakup nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych



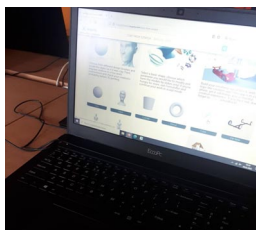
Zakup nowoczesnego sprzętu kuchennego dla Szkoły Podstawowej w Czółnach w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” (rok 2021)



Program „Laboratoria Przyszłości” - zakup sprzętu – drukarki 3D, robotów i zestawów do projektowania i budowania konstrukcji oraz stworzenie Mobilnego Laboratorium Empiriusz w Szkole Podstawowej w Niedzwicy Dużej (rok 2021)



Wirtualne Laboratorium Empiriusz uruchomione w ramach programu „Laboratoria Przyszłości” w Szkole Podstawowej w Krężnicy Jarej (rok 2021)



Program „Dzień na medal” - zakup toru przeszkód dla Szkoły Podstawowej w Niedzwicy Kościelnej (rok 2022)





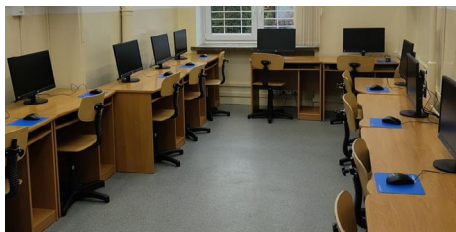
Zakup wyposażenia audio-wizualnego dla Przedszkola w Niedzwicy Dużej (rok 2022)



Gabinet stomatologiczny w Szkole Podstawowej w Niedzwicy Dużej (uruchomiony w 2023 roku)



Projekt „Cyfrowa Gmina” - nowe pracownie komputerowe w szkołach w Niedzwicy Dużej, Niedzwicy Kościelnej, Strzeszkowicach Dużych i w Krężnicy Jarej (rok 2023)



Projekt „Aktywna Tablica” – interaktywne tablice zakupione w ramach programu (rok 2023)



Program „Poznaj Polskę” - wycieczka klas VII ze Szkoły Podstawowej w Niedzwicy Dużej do Krakowa (rok 2023)



## Sport i rekreacja

Modernizacja nawierzchni boiska w Krężnicy Jarej (rok 2019)



Wykonanie piłkochwyłów na boisku przy Szkole Podstawowej w Czółnach (rok 2020)



Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację – zagospodarowanie centrum w Niedzwicy Dużej (rok 2020)



Scena zakupiona w ramach projektu "Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację" (rok 2020)



Budowa placu zabaw w Niedzwicy Dużej (rok 2021)



Doposażenie w nowy sprzęt placu zabaw w Krężnicy Jarej (rok 2021)





Przebudowa placu zabaw w Strzeszkowicach Dużych (rok 2022)



Budowa ogrodzenia placu zabaw w Krężnicy Jarej (rok 2022)



Częściowe doposażenie w nowy sprzęt placu zabaw przy Szkole Podstawowej w Mariance (rok 2022)



## Inne

Wykonanie ogrodzenia działki Szkoły Podstawowej w Warszaviakach (rok 2020)



Montaż krzyży na cmentarzu wojennym w Sobieszczanach (rok 2020)



Zakup materiałów na remont wiaty rowerowej przy Szkole Podstawowej w Strzeszkowicach Dużych (rok 2021)



Remont ogrodzenia przy filii Gminnej Biblioteki w Niedzwicy Kościelnej (rok 2021)



Budowa masztu z flagą w ramach projektu „Pod Białą-Czerwoną”(rok 2022)



Montaż EkoSłupka przy Szkole Podstawowej w Niedzwicy Dużej (rok 2022)



Montaż EkoSłupka przy Szkole Podstawowej w Niedzwicy Kościelnej (rok 2023)



Remont dwóch wiat przystankowych w Niedzwicy Dużej (rok 2023)



Dostawa i montaż wiaty przystankowej w Strzeszkowicach Dużych (rok 2023)



Zakup koszy ulicznych (rok 2023)





## Pomnik Niepodległości – Chwała Bohaterom

Szanowni Państwo, mieszkańcy, czytelnicy - 11 listopada 2023 r. w 105 rocznicę Odzyskania Niepodległości w Niedzwicy Dużej odbyła się bardzo ważna i doniosła dla naszej społeczności lokalnej uroczystość odsłonięcia **Pomnika Niepodległości**. Pomnika zadekowanego i upamiętniającego bohaterów - mieszkańców naszej Gminy Niedzwicy Dużej, walczących w XIX i XX stuleciu o wolną Polskę.



Tę wyjątkową uroczystość poprzedziła Msza Św. w intencji **Ojczyzny**, w kościele parafialnym w Niedzwicy Dużej, koncelebrowana przez ks. prałata Jana Kielbasę oraz wikarego ks. Piotra Latocha. Po uroczystej Mszy Św. nastąpił patriotyczny przemarsz na plac przed dworcem PKP przy ul. Kolejowej, miejsce usytuowania Pomnika Niepodległości. Uroczystość zgromadziła licznych mieszkańców gminy i zaproszonych gości, była ponadto uświetniona przez szkolne i strażackie poczty sztanda-

rowe oraz wartę żołnierzy Wojsk Obrony Terytorialnej. Uroczystość rozpoczęto wciągnięciem flagi na maszt i odegraniem hymnu narodowego. Odsłonięcia pomnika dokonała delegacja stowarzyszenia, które zainicjowało budowę pomnika w osobach: Prezesa Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Niedzwickiej Magdaleny Kosidło i Przewodniczącego Społecznego Komitetu Budowy Pomnika Niepodległości Rafała Dziekanowskiego w asyście miejscowych harcerzy: drużynowego 3 NDH „Trop” Piotra Gołębiowskiego oraz drużynowej 3 NDH „Zorza” Wiktorii Zięby. Następnie ks. Piotr Latoch dokonał poświęcenia pomnika, po czym przemówienia wygłosili: Wójt Gminy Ryszard Golec, Magdalena Kosidło, Rafał Dziekanowski oraz kolejno goście - Starosta Powiatu Lubelskiego Zdzisław Antoń, przedstawiciel Ministra Edukacji i Nauki Janusz Wawerski, radny Rady Miasta Lublin Piotr Gawryszczak, Prezes Zarządu Gminnego OSP Bartosz Dąbrowski oraz Prezes Towarzystwa Przyjaciół Niedzwicy Kościelnej Marta Pietrzak. W dalszej części złożono wieńce pod Pomnikiem przez delegacje władz gminnych i powiatowych, przedstawicieli Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Niedzwickiej i Towarzystwa Przyjaciół Niedzwicy Kościelnej, delegacje Gminnego Związku OSP w Niedzwicy Dużej, delegacje szkół podstawowych z: Niedzwicy Dużej, Niedzwicy Kościelnej, Krężnicy Jarej, Czółen, Sobieszczan, Marianki oraz przedstawicieli Młodzieżowej Rady Gminy Niedzwica Duża. Akcentem artystycznym wieńczącym uroczystość był występ Młodzieżowej Orkiestry Strażackiej z OSP Niedzwica Kościelna, która zaprezentowała repertuar utworów patriotycznych. Zakończeniem wydarzenia był poczęstunek dla wszystkich uczestników z narodowymi potrawami: żurkiem, bigosem i gorącą herbatą.

### Jak powstawał Pomnik?

Pomysłodawcą i inicjatorem budowy Pomnika było Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Niedzwickiej, które w grudniu ubiegłego roku powołało Społeczny Komitet Budowy Pomnika. Na zebraniu Towarzystwa przedstawiono i określono ideę Pomnika Niepodległości w Gminie Niedzwica Duża, jako upamiętniającego lokalnych bohaterów walczących na przestrzeni dziejów o niepodległość Polski. 20 marca 2023 r. TPZN na walnym posiedzeniu sformalizowało swoje zamiary poprzez podjęcie uchwały w sprawie budowy Pomnika Niepodległości i skierowaniu wniosku do Rady Gminy w tej sprawie. Już 28 marca 2023 r., Rada Gminy Niedzwica Duża jednogłośnie podjęła uchwałę w sprawie budowy Pomnika Niepodległości i umiejscowienia jego lokalizację na placu przed dworcem PKP w Niedzwicy Dużej. Od tego momentu Komitet Budowy Pomnika przystąpił do intensywnych prac: zbiórki funduszy wśród lokalnych firm, organizacji i osób prywatnych, założenia publicznej zbiórki na portalu [www.zbiorkigov.pl](http://www.zbiorkigov.pl), zbiórki do puszek podczas Dożynek Gminnych, promocji idei budowy pomnika poprzez przygotowanie i rozpowszechnianie okolicznościowej pocztówki-cegiełki, zamieszczania



informacji w mediach społecznościowych i lokalnej prasie, propagowania idei budowy podczas m.in. pikniku gminno-parafialnego w Niedzwicy Kościelnej, omówienia i dokonania wyboru projektu, uzyskania niezbędnych uzgodnień i pozwoleń, gromadzenia i opracowania biografów zasłużonych, **aby marzenie o pomniku i godnym upamiętnieniu naszych bohaterów mogło wreszcie się spełnić.** Autorem projektu i realizacji rzeźby orła jest dr hab. Piotr Zieleniak mieszkaniec Niedzwicy Dużej, adiunkt w Katedrze Rzeźby i intermedii UMCS w Lublinie. Pomysłodawcą i wykonawcą projektu postumentu pomnika jest Krzysztof Krysa z Niedzwicy Dużej i jego Zakład Kamieniarski. Odlew z brązu rzeźby orła dokonał Zbigniew Porada Zakład Odlewnictwa Artystycznego "Formax". Autorem treści inskrypcji umieszczonej na pomniku jest Elżbieta Karczyńska-Mierzwińska. Opracowania biografii bohaterów dokonała Magdalena Kosidło.

### Dziękujemy!!!

Nie udało się to nasze ambitne zadanie, gdyby nie wsparcie i praca wielu wspaniałych ludzi. Bardzo dziękujemy firmom i organizacjom, które wsparły nas finansowo: Alfa-Bet, Bank Spółdzielczy w Niedzwicy Dużej, Bartoszcze Recykling Spółka Jawna, Energy Center Spółka z o.o., Firma Artpol-Therm Spółka

z o.o., Firma Produkcyjno- Handlowo-Uslugowa Jasiek Spółka Jawna, Firma Teleyko Tadeusz, Igord Jerzy Podgórski, Ins-Bud PWHU S. C. Dariusz Drożdziel Mirosław Szabat, Kancelaria Radcy Prawnego dr hab. Michał Domagała, Organizacja Międzyzakładowa NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania w Niedzwicy Dużej, Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo - Kredytowa im. Z. Chmielewskiego w Niedzwicy Dużej, Stalma Spółka Akcyjna, Weremczuk Fabryka Maszyn Rolniczych Spółka z o.o., Związek Nauczycielstwa Polskiego Zarząd Oddziału w Niedzwicy Dużej. Serdecznie dziękujemy osobom prywatnym, które wsparły budowę pomnika finansowo: Adamczyk Maria, Antoń Zdzisław, Augustyniak Paweł, Bielecki Robert, Boguta Janusz, Bork Adam, Chrzastowski Krystyna i Andrzej, Chrzastowski Michał, Dekondy Alina, Duda Marzena i Stanisław, Dziekanowski Bogdan, Dziekanowski Rafał, Dziekanowski Teresa i Marek, Golec Ryszard, Goliński Wojciech, Juszka Czesława i Stanisław, Karczyńska – Mierzyńska Elżbieta, Kępowicz Grażyna, Kosakowska Kazimiera, Kosidło Magdalena, Król Dariusz, Leszcz Renata, Łabiga Jacek, Łoboda Maciej, Marzec Andrzej, Matacz Stanisław, Mazur-Strzępka Kamila, Mącik Paweł, Mianowany Łukasz, Oleszek Łukasz, Ostrowski Krzysztof, Piejak Urszula i Marek, Polak Tomasz, Roman Krystyna, Samolej Łukasz, Sieńko Irena, Skiba Małgorzata i Andrzej, Szantyka Barbara, Szuster Marcin, Tarka Zbigniew, Tuziemski Zbigniew, Wapińscy Dorota i Waldemar, Widyńska Barbara, Wójtowicz Krystyna oraz osobom anonimowym, które przekazały środki w ramach zbiórki publicznej do puszek w dniu 20 sierpnia 2023 r. Ogółem wsparcia finansowego udzieliły 43 osoby prywatne oraz 15 firm i organizacji na łączną kwotę 44 358,30 zł.

**Bardzo dziękujemy** tym wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do powstania tego dzieła - Pomnika Niepodległości w Gminie Niedzwica Duża. Dziękujemy za twórczą pracę, wsparcie duchowe i materialne, jak również za dobre słowo w trakcie realizacji zamierzenia. Za obecność i jedność nas wszystkich w Listopadowym Świącie Niepodległości.

Zarząd Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Niedzwickiej wraz ze Społecznym Komitetem Budowy Pomnika Niepodległości szczególnie dziękuje mieszkańcom gminy za liczny udział w uroczystości odsłonięcia i poświęcenia pomnika. Bóg zapłać Księżom z obydwu parafii niedzwickich za Mszę dziękczynną za Ojczyznę, modlitwę, poświęcenie Pomnika i udział w uroczystości. Władzom samorządowym gminy: Radzie Gminy i Wójtowi dziękujemy za życzliwość i mobilizację przy powstawaniu Pomnika Niepodległości. Wojskom Obrony Terytorialnej za wystawienie warty honorowej. Strażakom i pocztom sztandarowym OSP oraz szkół z terenu gminy za oprawę uroczystości. Młodzieżowej Orkiestrze Dętej z Niedzwicy Kościelnej za wspaniałą oprawę muzyczną. Dyrektor GOKSiR Izabeli Mazurek wraz z pracownikami: Wioleta Mazur, Maciej Pietraś i Renata Juszka, za zaangażowanie i współpracę w przygotowywaniu uroczystości. Harcerzom z 3 Niedzwickiej Drużyny Harcerzy „Trop” im. Zgrupowania Oddziałów





„Zapory” oraz harcerkom z 3 Niedzwickiej Drużyny Harcerek im. Wandy Półtawskiej za obecność i pomoc w obsłudze uroczystości. Szkole Podstawowej w Niedzwicy Dużej za obsługę kulinarną (Magdalena Koneczna, Marta Wiertel, Elżbieta Majewska, Janina Stępień). Renacie Pastuszek za dokumentację fotograficzną uroczystości. Izabeli Klimkowicz za obsługę techniczną zadania. Miłoszowi Mierzyńskiemu za opracowanie projektu okolicznościowej pocztówki-cegiełki oraz broszury informacyjnej. Wszystkim członkom Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Niedzwickiej, a zwłaszcza Elżbiecie Karczyńskiej-Mierzyńskiej za wytrwałą promocję idei budowy Pomnika i cenne wskazówki wydawnicze.

Odrębne ogromne podziękowanie kierujemy do autorów i wykonawców pomnika: artysty rzeźbiarza dr hab. Piotra Zieleniaka, kamieniarza Krzysztofa Krysy i właściciela Zakładu odlewniczego "Formax" Zbigniewa Porady za wspaniałe wykonane dzieło. Nam samym za spełnienie świętego obowiązku pamięci wobec poprzednich pokoleń.

Niech ten pomnik stanie się wizytówką i symbolem wiecznej pamięci naszej gminy Niedzwicy Dużej.

### Pamiętajmy!!!

Wolność i suwerenność nie jest nam dana raz na zawsze. Losy naszych bohaterów przypominają nam, że nie zawsze tak było. Oni musieli walczyć, przelewać krew, zginąć, abyśmy mogli cieszyć się wolną Polską. Pamiętajmy o ich poświęceniu, aby ten wysiłek nie poszedł na marne, aby obecne czy przyszłe pokolenia nie musiały ponownie oddać życia i zdrowia w walce o wolność i suwerenność Polski.

*Spółeczny Komitet Budowy Pomnika Niepodległości  
w Niedzwicy Dużej  
Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Niedzwickiej*



*fot. Renata  
Pastuszek  
oraz GOKSiR*

## III Forum NGO z terenu Gminy Niedzwica Duża

Organizacje pozarządowe są bardzo ważne w życiu każdej społeczności lokalnej, to one edukują, wspierają oraz pomagają mieszkańcom. To grupy ludzi, które zrzeszają się, aby wspólnie działać i zmieniać otaczającą rzeczywistość i to na barkach NGO-sów spoczywa misja jaką jest kreowanie świata przyjaznego wszystkim obywatelom. Dlatego wiemy jak ważne jest wspieranie ich, docenianie, a także tworzenie przestrzeni do wspólnych spotkań. Dlatego 3 listopada 2023 r., już po raz trzeci, z inicjatywy Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Społecznych spotkaliśmy się na Forum Niedzwickich NGO połączonym z Gminnym Dniem Organizacji Pozarządowych. Tematem przewodnim była „Edukacja pozarządowa – nowe wyzwania”.

Podczas tegorocznego forum skupiliśmy się na tematach, które najczęściej spędzają sen z powiek ludziom działającym w organizacjach pozarządowych. Mieliśmy szansę brać udział w kilku panelach z ekspertami z dziedzin: social mediów, funduszy europejskich czy sztucznej inteligencji. Porozmawialiśmy o tym jakie wyzwania czekają organizacje w przyszłości, o tym jak ważna jest współpraca NGO na terenie naszej gminy oraz jak włączać młodzież w nasze działania.

Oczywiście był też czas na rozmowy w kuluarach, wymianę doświadczeń i opowiadanie sobie, co dzieje się w naszych organizacjach. Mimo że działamy wszyscy na terenie jednej gminy, to często nie wiemy nawet czym się zajmują sąsiadujące z nami organizacje, dlatego forum daje takie możliwości, aby się poznać i zintegrować. Była to doskonała okazja do wspólnego spotkania, nawiązania współpracy, ale również edukacji i poznania nowych trendów w zarządzaniu organizacją pozarządową. A na koniec bawiliśmy się klockami – tak,

tak, klockami, ale nie takimi prostymi tylko specjalnymi będącymi narzędziem wykorzystywanym w procesach budowania zespołów. Nasze zadanie polegało na tym, aby dopasować poszczególne klocki do planszy, ale bez pokazywania jaki mamy wzór, miało to posłużyć nam w pokazaniu jak ważna jest współpraca w dążeniu do wspólnego celu oraz jak ważna jest komunikacja między ludźmi. Zadanie udało nam się to bardzo dobrze. Czyli potencjał w nas jest, ale nauki nigdy za wiele, dlatego już czekamy na następne spotkania. Cieszymy się, że po raz kolejny organizacje z terenu naszej gminy spotkały się razem, dostały dawkę energii, nowych metod pracy oraz wiedzy, aby móc jeszcze prężniej działać.

Forum organizowane było przez Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych w ramach projektu „Edukacja pozarządowa – nowe wyzwania” współfinansowanego ze środków Gminy Niedzwica Duża.

*Izabela Giza  
Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych*

**SWiS** STOWARZYSZENIE  
WSPIERANIA  
INICJATYW  
SPOŁECZNYCH

Gmina  
Niedzwica Duża





## Wspomnienie o śp. Stanisławie Juraku (28.03.1948-30.10.2022)

Stanisław Jurak urodził się 28.03.1948 roku w Pusznie k. Poniatowej. Miał trzech braci: Mieczysława, Ryszarda i Andrzeja. Szkołę podstawową ukończył w swojej rodzinnej wsi. Następnie ukończył szkołę zawodową w Kraśniku, a potem Technikum Mechaniczne w Lublinie. W 1973 roku zawarł związek małżeński z Henryką Szymanek z Kamionki. Ślub odbył się w Lublinie w kościele pw. Świętej Agnieszki. Zamieszkał w Lublinie. Pracował w firmie Polskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego. W 1978 roku wyjechał na kontrakt do pracy w Iraku w firmie Montaż Konstrukcji Stalowych jako brygadzysta, a potem jako kierownik. Po powrocie z Iraku dalej pracował w Lublinie. W 1993 roku założył własną firmę opakowań foliowych. W 2008 roku wybudował dom w Trojaczkowicach i prowadził dalej prywatną firmę. Państwo Jurakowie dochowali się dwóch synów i dwóch wnuczek.

Moje spotkanie z panem Stanisławem było przypadkowe. Przed Jubileuszem 30-lecia Zespołu Śpiewaczego ze Strzeszkowic w 2013 roku pojechałam z koleżanką z zaproszeniem na Jubileusz do pana Władysława Dębińskiego w Trojaczkowicach. Żona Władysława powiedziała, że Władzio ma kolegę sąsiada, z którym przy spotkaniach wyśpiewują wszystkie dawne piosenki. Zaprosiliśmy więc obojgu panów na Jubileusz i obaj od tej chwili zostali członkami naszego zespołu. Byliśmy bardzo zadowolone, bo mężczyźni jest trudno namówić do śpiewania. Stanisław miał mocny, melodyjny głos. Nie miał tremy, zawsze wesoły i z poczuciem humoru. Po próbie lub po występie zawsze wyśpiewywał dawne piosenki swojego ojca. Był bardzo zaangażowany w prace przy Klubie Rolnika, to była nasza złota rączka. Organizował występy w kościołach, najczęściej w lubelskim kościele pw. Świętej Rodziny, gdzie jego brat Ryszard był proboszczem. Tam spotykaliśmy się z różnymi artystami. Podczas Koncertu Jubileuszowego dla Św. Jana Pawła II i Prymasa Błogosławionego Stefana Wyszyńskiego na zakończenie zaśpiewaliśmy „Barkę”, ulubioną pieśń Św. Jana Pawła II i Apel Jasnogórski. Wystąpiła z nami Alicja Wę-

gorzewska – artystka światowej sławy, skrzypek Bogdan Kierejsza oraz aktor Olgierd Łukasiewicz.

Pan Stanisław był zaangażowany w życie społeczne wsi i parafii. Należał do Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Miejscowości Strzeszkowice. Pełnił funkcję prezesa Stowarzyszenia w Trojaczkowicach, był sołtysem. Walczył o położenie asfaltu na drodze w Trojaczkowicach. Kiedy już był chory i przebywał w szpitalu, to wójt gminy – Ryszard Golec – powiadomił Stanisława, że spełnił obietnicę i droga jest już w budowie. Marzenie Stanisława więc spełniło się, ale nie dożył przecięcia wstęgi. Niespodziewanie odszedł na wieczny odpoczynek 30.10.2022 roku. Nie ma go wśród nas, ale w pamięci jest i pozostanie na zawsze, jak wysoka wieża na kościele pw. Świętej Rodziny, czy w Niedzwicy Dużej wybudowana z jego inicjatywy oraz wiele, wiele innych dobrych uczynków. Zapamiętamy śp. Stanisława Juraka jako pracowitego, pełnego poczucia humoru i kochającego przyśpiewki.

Msza święta pogrzebowa była odprawiona w kościele pw. Świętego Miłosierdzia w Strzeszkowicach. W ostatnim pożegnaniu uczestniczyła licznie rodzina, księża - koledzy brata Ryszarda, sąsiedzi z wielu naszych parafii, członkowie Zespołu Śpiewaczego. Śp. Stanisław spoczął na cmentarzu w Kamionce, rodzinnej miejscowości swojej małżonki. Podczas modlitwy na cmentarzu rozpląkało się niebo i zaczął padać deszcz, co dopełniło wielkiego smutku i żalu wszystkich uczestników pogrzebu. Śp. Stanisław Jurak dobrze zasłużył się ludziom na ziemi.

Pamiętajmy o Nim.

Niech spoczywa w pokoju.

*Zofia Paluch  
Kierownik Zespołu „Biesiada”*



## Obchody Dnia Pluszowego i Książkowego Misia

Pierwszego grudnia 2023 r. w Szkole Podstawowej w Krężnicy Jarej świętowaliśmy Dzień Pluszowego i Książkowego Misia. Wolontariusze ze SKC, pod kierunkiem nauczyciela bibliotekarza, przygotowali i prowadzili zajęcia dla oddziałów przedszkolnych i klas I-III. Na zajęciach przedstawiono najślynniejszego pluszowego misia w Polsce – Misia Uszatka. Dzieci słuchały wierszy o misiui, śpiewały „misiowe piosenki”, rozwiązywały zagadki, wykonywały prace plastyczne. Były też różne zabawy ruchowe, oczywiście „z misiem w tle”. Uczniowie oglądali w bibliotece wystawkę książek, których bohaterem jest miś. W trakcie Dnia Pluszowego Misia odbył się również „misiowy korowód”, w którym



wzięli udział również uczniowie klas starszych oraz nauczyciele. Dzieci i wolontariusze świetnie się bawili.

*Ewa Borowiecka-Grzywna*



## „Nie odwracaj twarzy od żadnego biedaka”

Szkolne Koło Caritas działające przy Szkole Podstawowej im. Żołnierzy Bohaterów AK w Krężnicy Jarej w dniach 9 i 10 listopada bieżącego roku zorganizowało we współpracy z Warsztatem Świętego Józefa Caritas AL, kiermasz charytatywny na rzecz ludzi bezdomnych, samotnych, podopiecznych Caritas AL. Wolontariusze sprzedawali wyroby rękodzieła wykonane przez bezdomnych i samotnych w Warsztacie Świętego Józefa. Były to piękne rzeczy: anioły, wieszaczki, drewniane ptaszki i piękny kot. Myślę, że przedmioty te będą nie tylko ozdobami w domach dzieci i rodziców, którzy je nabyli, ale też będą przypominały o dobru okazanym ludziom potrzebującym. Pozyskane środki w kwocie 1910 zł zostały przekazane pracownikom Caritas AL - będą one wsparciem dla potrzebujących z Dziennego Ośrodka dla Osób Bezdomnych Caritas. Pozwolą także na zakup materiałów i wyposażenia w Warsztacie Świętego Józefa, w którym pracują osoby bezdomne, samotne i ubogie, jak również na wyposażenie świetlicy Caritasu, z której korzysta wiele osób bezdomnych. Pani Iwonka, która kieruje warsztatem, bardzo dziękowała i pisała, że panowie, którzy w nim pracują bardzo się podbudowali, tym, że ich wyroby tak się podobały i nabraли zapału do tworzenia nowych rzeczy.



Bardzo dziękuję w swoim imieniu i pracowników Warsztatu Świętego Józefa, pani Iwonki - dzieciom i rodzicom, pani dyrektor, nauczycielom i pracownikom szkoły, którzy wzięli udział w kiermaszu charytatywnym. Dziękuję również moim kochanym Wolontariuszom za bezinteresowne zaangażowanie w dobro.

*Opiekun SKC – Ewa Borowiecka-Grzywna*

## Zabawa andrzejkowa w Szkole Podstawowej w Krężnicy Jarej

Gdy święty Andrzej się zjawi, śnieżną zimą postawi – w tym roku stare przysłowie ludowe sprawdziło się co do joty. W mroźne i śnieżne popołudnie uczniowie Szkoły Podstawowej w Krężnicy Jarej bawili się na dyskotece andrzejkowej. Zabawę zorganizował Samorząd Uczniowski, a o jej muzyczną oprawę zadbał uczniowie klasy VII.

W ramach biletu wstępu każdy chętny do wzięcia udziału w zabawie musiał przybyć w wymyślonym przez siebie przebraniu. Dzięki temu szkolne korytarze zaroily się od kolorowych postaci. Na parkiecie wspólnie tańczyli między innymi: Myszką Miki, czarny charakter z horroru „Krzyk”, zbłąkany Beduin, przeurocza kowbojka, uśmiechnięty anioł, pokemon Pikachu, kilku gangsterów, faceci w czerni i wiele mniej (lub bardziej) niezwykłych postaci. Oprócz tańców w rytmie znanych przebojów zorganizowano również kilka zabaw. Tą, która najbardziej podobała się wszystkim uczestnikom, była gra „Mafia”. W Mistrzyni Gry wcieliły się Sofia i Iga. Uczestnicy musieli wykazać się zdolnością do przekonywania, porozumiewania się bez słów i wyciągania logicznych wniosków.

Niezwykłą determinacją wyróżnili się ci uczestnicy, którzy próbowali zdobyć andrzejową wróżbę ukrytą w napompowanym baloniku. Okazało się, że rozdeptanie go wcale nie jest prostą sprawą. Czasami trzeba było pomóc sobie ostrą szpilką. Inną zabawą, która wywołała wiele pozytywnych emocji, była gra „Jedna ręka, jedna noga”. Jej uczestnicy mieli okazję zaprezentowania swo-

jej sprawności fizycznej i umiejętności współdziałania. Kulminacyjnym punktem programu był konkurs na najlepsze przebranie. Jury, którego członkiniami były panie: Agnieszka, Ewelina i Monika, miało dość twardy orzech do zgryzienia. Po burzliwej naradzie wybrano zwyciężczynię. Została nią Dominika – kowbojka z Dzikiego Zachodu.

Utracone podczas szaleństwa na parkiecie siły można było odzyskać w słodkim barku. Dzięki zaangażowaniu członków Samorządu Uczniowskiego oraz ich mam i babć, czekała tam prawdziwa kulinarna uczta w postaci pysznych, słodkich przekąsek.

Chociaż kurz po dyskotece nie do końca jeszcze opadł, szkolna społeczność z niecierpliwością czeka na zabawę karnawałową, by znów poczuć pozytywne emocje, które towarzyszyły nam w to mroźne, listopadowe popołudnie.

*Monika Pikul  
pedagog szkolny SP w Krężnicy Jarej*





## Turniej Wiedzy o Gminie Niedzwica Duża „Czy znasz swoją Gminę?”

22 listopada 2023 r. w Szkole Podstawowej im. Żołnierzy-Bohaterów Armii Krajowej w Krężnicy Jarej odbył się XV Jubileuszowy Turniej Wiedzy o Gminie Niedzwica Duża „Czy znasz swoją Gminę?” pod patronatem Wójta Gminy pana Ryszarda Golca.

Przy okazji jubileuszu kilka słów przypomnienia – jak to się zaczęło?

Turnieje Wiedzy o Gminie Niedzwica Duża są organizowane w naszej Szkole od 2008 roku. Inicjatorami tej formy poznawania historii Małej Ojczyzny były panie Krystyna Roman i Elżbieta Nowakowska.

Konkursy odbywają się pod patronatem Wójta Gminy Niedzwica Duża. Głównymi celami projektu były i są:

- budzenie zainteresowania historią małej ojczyzny oraz dumy z przynależności do społeczności lokalnej,
- poszerzenie wiedzy na temat historii i dnia dzisiejszego naszej gminy,
- pogłębienie umiejętności doskonalenia własnej nauki,
- rozwijanie wrażliwości i poczucia piękna,
- rozbudzanie wrażliwości na piękno przyrody i odpowiedzialności za nią.

Uczestnikami Turniejów byli uczniowie szkół podstawowych z terenu naszej gminy. W latach 2010-2018 w konkursie brali udział również uczniowie gimnazjów.

Podstawową formą rywalizacji były drużynowe turnieje wiedzy (testy, krzyżówki, zestawy pytań, puzzle – rozpoznawanie obiektów z terenu gminy), przedstawienia teatralne czy też punktowane prezentacje drużyn. Uczniowie wykazywali się znajomością historii poszczególnych miejscowości oraz wiadomościami dotyczącymi gminy.

Równolegle z rywalizacją drużyn organizowano indywidualne konkursy plastyczne, fotograficzne, informatyczne czy literackie. Prace uczniowskie prezentowane były mieszkańcom naszej gminy w czasie wystaw pokonkursowych organizowanych w GOKSiR w Niedzwicy Dużej. Legendy opracowane przez uczestników

konkursu, zaprojektowane przez nich pocztówki oraz piękne zdjęcia z konkursu fotograficznego zostały wydane w formie folderów.

Każdy konkurs był inny, zaskakujący i niepowtarzalny.

Tegoroczna edycja Turnieju była realizowana na dwóch płaszczyznach: test wiedzy o gminie oraz prezentacja promująca szkołę danej drużyny w formie multimedialnej. W konkursie wzięli udział uczniowie ze Szkół Podstawowych w Czółnach, Krężnicy Jarej, Niedzwicy Dużej, Niedzwicy Kościelnej i Sobieszczanach. Komisja konkursowa w składzie: p. Krystyna Roman, p. Edyta Słotwińska, p. Justyna Sołtys i p. Renata Gawryluk-Juszka, wyłoniła zwycięskie zespoły. I miejsce zajęli uczniowie ze Szkoły w Krężnicy Jarej; II miejsce zespół ze Szkoły w Sobieszczanach; III miejsce zdobyła Szkoła Podstawowa w Niedzwicy Dużej. Nagrody główne w konkursie zostały ufundowane przez Urząd Gminy. Serdecznie za to dziękujemy.

Dziękujemy uczniom, którzy zechcieli podjąć wyzwanie i stanęli w szranki turniejowe oraz nauczycielom, którzy czuwali nad właściwym przygotowaniem swoich podopiecznych.

**G r a t u l u j e m y** wszystkim uczestnikom znajomości zagadnień związanych z naszą Gminą oraz ciekawych prezentacji swoich szkół.

Do zobaczenia za rok na XVI Międzyszkolnym Turnieju Wiedzy o Gminie Niedzwica Duża.

*Organizatorzy*



## Pielgrzymka na Jasną Górę

Dnia 12 października 2023 r. społeczność Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Sobieszczanach uczestniczyła w wyjątkowym wydarzeniu - XXIII Ogólnopolskiej Pielgrzymce Rodziny Szkół noszących imię Jana Pawła II na Jasną Górę.

Tegoroczna pielgrzymka odbyła się pod hasłem: „Cywilizacja życia”. Na jasnogórskie błonia przybyło blisko

7 tysięcy uczniów i nauczycieli z ponad 190 szkół z Polski, aby podziękować za 25 lat istnienia i działalności Rodziny Szkół im. Jana Pawła II, pomodlić się w intencji ojczyzny, młodzieży oraz podziękować za naszego Patrona, jego życie i nauczanie. Msza św. z udziałem pocztów sztandarowych szkół została odprawiona pod przewodnictwem Duszpasterza Rodziny Szkół im. Jana Pawła II Biskupa Marka Solarczyka. Po mszy św. został odczytany akt zawierzenia Matce Bożej Królowej Polski oraz list do Ojca Świętego Franciszka.

Pielgrzymka ma dla wszystkich bardzo wielkie znaczenie duchowe. Cieszymy się, że mogliśmy wziąć udział w tym wyjątkowym wydarzeniu. Za rok będziemy tam znowu.

*Agnieszka Woźniak*





## Wieczornica patriotyczna

10 listopada 2023 r. o godz. 18.00, w przeddzień Święta Niepodległości, sala OSP w Sobieszczanach zgromadziła wielu mieszkańców, zaproszonych gości oraz gospodarzy wieczornicy – społeczność Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Sobieszczanach. Uroczystość swoją obecnością uświetnili, m.in. Wójt Gminy Niedzwica Duża pan Ryszard Golec, wizytator Kuratorium Oświaty w Lublinie pan Marcin Rybicki, wraz ze swoim ojcem i synem, ks. proboszcz Edward Kuś oraz ks. Piotr Kazimierski.

Młodzież szkolna w montażu słowno-muzycznym przypominała sylwetki Polaków, dzięki którym przetrwało poczucie polskości. 105. rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę była okazją do przypomnienia wielu dat i wydarzeń z historii naszego kraju, a także do wspólnego śpiewania pieśni patriotycznych. Podczas uroczystości mogliśmy wysłuchać najpiękniejszych pieśni w wykonaniu uczniów i Młodzieżowej Orkiestry Dętej w Niedzwicy Kościelnej pod batutą pana Piotra Kociubowskiego.

Po przedstawieniu uczestników wieczornicy zaproszono do wspólnego śpiewania pieśni patriotycznych,

które przygotowała i poprowadziła Młodzieżowa Orkiestra Dęta. Rada Rodziców zadbała o to, by każdy mógł poczęstować się ciastem, kawą czy herbatą.

Wieczornica to istotny element patriotycznej edukacji. Wspólne świętowanie było zachętą dla nas wszystkich do wzmocnienia poczucia wspólnoty obywatelskiej, budowania świadomości narodowej i postaw patriotycznych wśród młodzieży.

Dziękujemy wszystkim gościom za przybycie. Młodzieżowej Orkiestrze Dętej w Niedzwicy Kościelnej, Straży OSP w Sobieszczanach za pomoc, życzliwość i wsparcie w realizacji przedsięwzięcia.

*Agnieszka Woźniak*



## Wydarzenia z przedszkola przy Szkole Podstawowej im. Żołnierzy-Bohaterów Armii Krajowej z Krężnicy Jarej

**01.09.2023** - pierwszy dzień w przedszkolu. Ten rok przedszkolny rozpoczął się w nowym miejscu, budynku szkoły, więc wszystkim zarówno dzieciom, jak i dorosłym towarzyszyły dodatkowe emocje z tym związane.

**15.09.2023** - Dzień Kropki. Jest to dzień, w którym możemy się ubrać w kropki, namalować na buzi piegi, a także rozmawiać o kropkach i talentach ludzi cały dzień. Dzieci z przedszkola wylepiały z plasteliny kropki na biedronce. Bawiły się także obręczami, wystukiwały kropkowe rytmy - to był udany, ciekawy dzień.

**20.09.2023** - Dzień Przedszkolaka. Tego dnia dzieci same proponowały w jakie zabawy chcą się bawić, rozmawialiśmy o ulubionych zabawach i zabawkach. Panie składały dzieciom także najlepsze życzenia, śpiewały 100 lat i częstowały cukierkami.

**06.10.2023** - KLANZA, warsztaty z panią Renią "W lesie i w sadzie - jesień". Było to niezwykle spotkanie pełne nowych informacji o niespotykanych warzywach i owocach, takich jak np. skorzonera. Pani Renia to człowiek z pasją!

**19.10.2023** - pokaz sztukmistrzów z Włoch. Pani dyrektor zaprosiła do szkoły sztukmistrzów i dzieci z przedszkola na niezwykle pokaz zręczności, sztuczek i umiejętności prawdziwych wysportowanych włoskich akrobatów. Bardzo nam się podobało, dzieci wspominały ten pokaz jeszcze długo.

**28. 09., 25.10. i 24.11 2023** - teatryki. Dzieci z przedszkola oraz zerówki miały okazję obejrzeć spektakle "Pipi Pończoszanka", "Zaczarowany młyn" i „Calineczka”

**17.11.23** - "Uroczystość Pasowania na przedszkolaka". Dzieci wraz z wychowawczynią, panią Magdaleną Berecką, powitały przybyłych w ten dzień rodziców i gości. Dzieci zaprezentowały poznane w przedszkolu piosenki i wiersze - oklaskom nie było końca. Każde dziecko zostało pasowane na prawdziwego dzielnego przedszkolaka. Nasza grupa w tym roku objęła nazwę "Słoneczka". Dziękujemy wszystkim za przybycie na tę ważną uroczystość i wszelką pomoc rodziców. Dziękujemy również za zaangażowanie pani Marty Kubery, która ćwiczyła z dziećmi śpiew piosenek i deklamację wierszy oraz pomagała nam podczas uroczystości.

Serdecznie zapraszamy do naszego przedszkola, a z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia składamy wszystkim czytelnikom życzenia.

*Piękna jest radość w Świąta,  
Ciepłe są myśli o bliskich,  
Niech pokój, miłość i szczęście  
Otoczą dzisiaj nas wszystkich!*





## Szkoła bez dzwonka

Czy dzwonek jest konieczny? Czy odruch Pawłowa w formie krzyku, szybszego bicia serca, nerwowego pakowania się, w odpowiedzi na sygnał dzwonka jest konieczny? W tym roku po raz pierwszy w naszej szkole w Mariance nie zabrzmiał pierwszy, powakacyjny dzwonek. Lubimy zmiany, lubimy eksperymenty, stąd pomysł, by pokusić się o "pozostawienie na wakacjach" szkolnego dzwonka. Taką wersję przyjęli młodszy uczniowie i to oni najszybciej zgodzili się, by dzwonek sobie jeszcze poodpoczywał. Nie wszyscy jednak zareagowali zachwytem. Po dwóch tygodniach eksperymentu przeprowadziliśmy referendum. Niektórzy obawiali się braku przerw, inni spóźnień na lekcje, jeszcze inni są tradycjonalistami, stąd też pojawiło się kilka głosów przeciwko urlopowaniu dzwonka. Decyzją większości, od niemal trzech miesięcy w naszej szkole panuje dzwonekowa cisza. Oto co zauważono odkąd nie mamy dzwonka:

- spokój - po lekcji i po przerwie uczniowie w reakcji na sygnał dzwonka nie zaczynają pisać, wybiegać sali, biec po książki itp.,
- mniej hałasu na przerwach, mniejsze pobudzenie po wyjściu na przerwę,
- możliwość podsumowania lekcji, spokojnego spakowania się przez uczniów,
- brak napięcia w oczekiwaniu na dzwonek,
- wzrost samodzielności i odpowiedzialności u uczniów
- kontrolują zegar, spokojnie przygotowują się do lekcji,
- samokontrola,

- wzrost umiejętności rozpoznawania godzin na zegarach i obliczania upływu czasu,
- zmniejszenie poziomu stresu w odpowiedzi na nagły, głośny dźwięk, ograniczenie reakcji przestachu wśród dzieci wrażliwych, przebudżonych,
- zapobieganie zmęczeniu poznawczemu.

Przerwy tak, jak były tak są, spóźnień na lekcje brak. Brak dzwonka to nie tylko cisza, to przede wszystkim samodyscyplina i relacje.

Czy jesteśmy pierwsi? Nie. W naszej gminie od roku dzwonek nie funkcjonuje w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Sobieszczanach, w województwie jest kilka takich szkół, w kraju kilkanaście. Działają, uczą i istnieją mimo braku dzwonka. Wygląd szkoły, atmosfera, przestrzeń, detale mają znaczenie zarówno dla koncentracji uwagi, jak i relacji, samopoczucia zarówno uczniów, jak i nauczycieli. Zachęcamy do zmian i elastyczności. Twórzmy szkoły przyjazne dzieciom z różnymi potrzebami.

„Jak powiedział Gandhi: bądź zmianą, którą chcesz ujrzeć w świecie. Bo jeśli wystarczająco wielu ludzi się poruszy, powstanie ruch. A jeśli ruch będzie wystarczająco silny, stanie się rewolucja. I właśnie tego potrzebujemy w edukacji”. Ken Robinson

Justyna Olszak

## Projekt *Rozbij bank!* w Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Mariance

W czerwcu otrzymaliśmy informację o tym, że nasz projekt matematyczny *Rozbij bank!* otrzymał dofinansowanie w ramach programu mPotęga na realizację zadań poświęconych zastosowaniu procentów oraz tematów poświęconym bankowości. Środki na jego realizację otrzymaliśmy dzięki programowi organizowanemu przez Fundację mBanku we współpracy z Fundacją Dobra Sieć. W ramach projektu zostały zakupione pomoce naukowe, tj.: gry Monpoly, książki, kalkulatory, profesjonalne markery, mazaki, flipchart, a także materiały plastyczne. Dzięki dofinansowaniu mieliśmy możliwość zakupu nagród dla uczestników zajęć. W czasie realizacji projektu odbywały się zajęcia poświęcone nauce procentów w życiu codziennym, w szczególności poprzez wprowadzenie gier dotyczących bankowości, a także obliczaniu kosztów kredytów oraz zysków z lokat.

Uczniowie w sposób kreatywny zdobywali wiedzę dotyczącą działalności banków oraz oferowanych przez nie produktów. Zdobytą wiedzę utrwalali wykonując

sketchnotki oraz lapbooki. W ramach projektu odbył się także wyjazd uczniów do Lublina, do firmy Expander prowadzącej pośrednictwo finansowe. Wizyta ta miała na celu pokazanie uczniom praktyczne zastosowanie procentów w banku oraz zasad funkcjonowania pośredników. Podczas spotkania uczniowie mieli okazję zobaczyć jak w profesjonalny sposób obliczane są koszty kredytu oraz zyski z lokat. Projekt zakończył się w grudniu wspólnymi zajęciami uczniów i rodziców. Podczas tego spotkania ich zadaniem było stworzenie własnego produktu bankowego oraz przedstawienie go w formie rysunkowej. Wszyscy uczestnicy projektu otrzymali nagrody za udział i zaangażowanie.

Jagoda Bednarz-Kozieł





## Przegląd „Artystyczna Jesień” w Załuczu za nami!

Już po raz dziewiąty ta radosna impreza zagościła do naszego Ośrodka. W jesiennej scenerii, wśród kolorowych liści, pachnących owoców i jesiennych kwiatów, artyści z placówek specjalnych i szkół masowych w duchu dobrej zabawy i integracji mieli okazję pochwalić się swoim talentem: wokalnym, teatralnym i plastycznym.

Zaprezentowały się grupy z następujących placówek: SP w Czólnach (klasa II), ZSS przy DPS w Matczyni ("Kolorowe nutki"), ZSS w Kraśniku ("Biedronki"), SOSW w Bystrzycy ("Wesołe Bemolki"), SP w Niedzwicy Kościelnej ("Kasztanki"), ŚDS w Bychawie ("Diament") oraz zespoły gospodarzy: wokalny- "Fantazja" i teatralny - "Guzik z pętelką".

Artystów podziwiali i oklaskiwali zaproszeni goście: pani Anna Matraszek-Furtak - Zastępca Dyrektora

Wydziału Edukacji, Promocji i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Lublinie, pani Beata Lalak - Dyrektor PPP w Beżycach, Pani Agnieszka Kościwicz - Dyrektor PPP w Bychawie, pani Bożena Filipek - Dyrektor SOSW w Bystrzycy, pani Renata Rejnowska - Dyrektor ZSS przy DPS w Matczyni, pani Anna Oleszek-Dyrektor SP w Niedzwicy Kościelnej. GOKSiR w Niedzwicy Dużej reprezentowała pani Renata Gawryluk-Juska. Na widowni obecni byli też rodzice i uczniowie SOSW w Załuczu.

Uroczystość zorganizowało Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Specjalnej Troski w Załuczu "Daszek" we współpracy z SOSW w Załuczu. Projekt był współfinansowany ze środków Powiatu Lubelskiego.

To był wspaniały czas, do zobaczenia za rok.



## „Podwieczorek przy mikrofonie” w SOSW w Załuczu

Po raz czwarty Teatr „Tacy Sami” działający przy SOSW w Załuczu zorganizował „Podwieczorek przy mikrofonie”. Tym razem spotkanie z piosenką odbyło się pod hasłem „Przeboje z nutą nostalgii”.

Uczniowie i absolwenci naszego ośrodka wcielając się w artystów - brawurowo wykonali kultowe przeboje.

Oto lista wykonawców i utworów:

1. klasa pani Uli Wiślińskiej: Mikołaj Adamczyk, Franek Besztak, Dawid Kobiłka, Antoni Siuda – piosenka „Kaczki kwaczki” z repertuaru zespołu „Śpiewające brzdące”;
2. klasa pani Elżbiety Wlaszczyk-Sulowskiej: Oliwia Brzyska-Koziejowska, Karol Fajda i Dawid Sawerski- „Moja fantazja” z repertuaru zespołu Fasolki;
3. duet Maciej Surzyn i Adam Wnuk - „Ballada o Tolku Bananie” zaśpiewana przez aktorów serialu o tym samym tytule;
4. Adam Niezbecki „Przyjedź mamie na przysięgę” z repertuaru zespołu Trubadurzy;
5. Kacper Szafraniec „Opowiadaj mi tak” z repertuaru Zbigniewa Wodeckiego;
6. Martyna Michalak „Staruszek świat” z repertuaru Anny Jantar;
7. duet Gabriela Chlebicka i Patryk Łoś „I ja Ciebie też” z repertuaru Darii Zawiałow, Dawida Podsiadło i Vito Bambino;
8. duet Gabriela Drobek i Sebastian Majczak „Dziś praw-

dziwych cyganów już nie ma” z repertuaru Maryli Rodowicz i Stana Borysa;

9. Grzegorz Nowak „Nie liczę godzin i lat” z repertuaru Andrzeja Rybińskiego;

10. Gabriela Chlebicka „Troszeczkę ziemi, troszeczkę słońca” z repertuaru Eleni;

11. Arek Babut, Oskar Bęcal, Paweł Boguta i Grzegorz Porębiak „Piąty bieg” z repertuaru zespołu Budka Suflera;

12. duet Ania Wójcik i Sebastian Majczak „Nie kłam, że kochasz mnie” z repertuaru Eweliny Flinty i Łukasza Zagrobelnego;

13. Marcel Szpyra „Goniąc kormorany” z repertuaru Piotra Szczepanika;

14. Krzysztof Rejniak „Typ niepokorny” z repertuaru Stachurskiego;

15. Łukasz Kowalik „Radio Ga-Ga” z repertuaru zespołu Queen;

16. Ania Wójcik „Pogoda ducha” z repertuaru Hanny Banaszak;

17. Mateusz Oleksak „Uciekaj moje serce” z repertuaru Seweryna Krajewskiego;

18. Agnieszka Żaba „Żeby szczęśliwym być” z repertuaru Anny Jantar;

19. Daniel Sulowski „Noc” z repertuaru zespołu Boys;

20. Mateusz Oleksak „Letni deszcz” z repertuaru zespołu Emo.



Wychowawcy Krzysztof Pasieczny i Stanisław Wójcik, przygotowali niespodziankę dla pań, którą rozbawili publiczność do łez, wykonując piosenkę „Dziełczyń, które mam na myśli” z repertuaru Krzysztofa Krawczyka i Bohdana Smolenia. Rada Rodziców przygotowała dla nas pyszny poczęstunek. Panie z Koła fotograficznego „Foto-Oko” w składzie: Magdalena Smalec, Bożena Krzyżanowska, Urszula Wiślińska i Mirosława Zwolińska przygotowały fotorelację oraz nagrania z imprezy.

Konferansjerzy: pani Dorota Bielecka i pan Stanisław Wnuk.

Oprawa muzyczna: wyświetlanie utworów pani Marta Lewczyk.

Garderoba i make-up: pani Justyna Gutek i pani Anna Janczak i Elżbieta Dziewit.

Wodzirej: Beata Jaśkowska-Morek.

Dziękujemy wszystkim, którzy włączyli się w organizację uroczystości. Było nam niezwykle miło gościć naszych absolwentów wraz z rodzicami.

Do zobaczenia za rok!

*Organizatorzy:  
Beata Jaśkowska-Morek  
Dorota Bielecka  
Marta Lewczyk  
Elżbieta Dziewit*



## Pamięć łączy pokolenia

Pamięć łączy pokolenia - takie hasło przyświecało wieczornicy patriotyczno – poetyckiej zorganizowanej w Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Strzeszkowicach Dużych z okazji Dnia Seniora z udziałem pana Ryszarda Golca - Wójta Gminy Niedzwica Duża.

22 listopada od godziny 17:00, w pięknej scenerii, zaprezentowali się uczniowie klas IV – VIII w programie artystycznym, w którym kluczowym słowem była Wolność. Spotkanie przebiegało w podniosłej atmosferze, skłaniając do refleksji nad losami naszej ojczyzny. Inscenizacja była bardzo ciekawą lekcją historii. Zostały przypomniane fakty z przeszłości Polski – upadek, niewola, poświęcenie i miłość do ojczyzny, ukazane dążenia niepodległościowe oraz cierpienie Polaków skazanych na tułaczkę.

Patriotyzm to pamięć, która łączy pokolenia, to również szacunek do tradycji oraz troska o piękno ojczystego języka. Wieczór poezji stanowi doskonałą formę nauki patriotyzmu, dlatego w dalszej części uroczystości uczniowie zaprosili babcie, dziadków i miłych gości w podróż w krainę poezji - recytowali utwory patrona szkoły – ks. Jana Twardowskiego i ludowego poety z naszego regionu – Stanisława Fryca. Poetów łączy niewątpliwie skromność, życiowa mądrość, talent. Ich wiersze są pełne ciepła, życzliwości, skłaniają do refleksji, poruszają problemy zwykłych ludzi. Mieliśmy okazję doświadczyć wzruszających przeżyć związanych z recytacją utworów lirycznych w niezwykłym nastroju podkreślonym blaskiem świec, z akordami nastrojowej muzyki w tle. Muzyczny upominek dla babć i dziadków, wraz z życzeniami nieustającego zdrowia i pogody

ducha, od całej społeczności szkolnej stanowił utwór ks. Jana Twardowskiego „Sprawiedliwość” w wersji wokalne w wykonaniu uczennic kl. VII.

W czasie uroczystości dwukrotnie gościnne wystąpił zaprzyjaźniony z naszą szkołą zespół „Biesiada”, który umilił czas pięknymi pieśniami patriotycznymi i wesołym repertuarem ludowym.

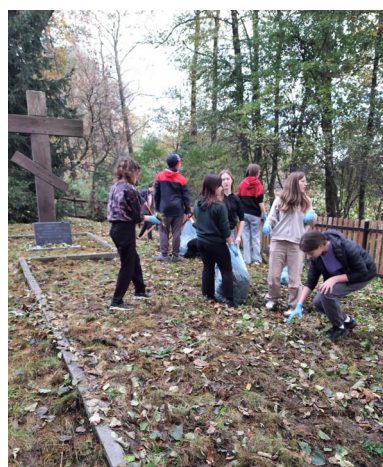
Po występach i okolicznościowych przemówieniach uczniowie złożyli życzenia i wręczyli babciom, dziadkom oraz wszystkim uczestnikom uroczystości słodkie upominki - pierniczki upieczone i ozdobione w szkole przez uczniów pod opieką nauczycieli. Wspólne chwile przy herbatce i ciastku były okazją do wzmocnienia więzi międzypokoleniowych.

Niezawodna publiczność to rodzice naszych uczniów, którym składamy serdeczne podziękowanie za nieocenioną pomoc i zaangażowanie w organizację uroczystości. Społeczność szkoły wyraża wdzięczność za wspólne chwile, ciepłe słowa i radość spotkania.

Wieczornica patriotyczno – poetycka stała się dopełnieniem wcześniejszych działań podejmowanych przez szkołę. Należy do nich troska o miejsce pamięci w naszym regionie - cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej. W każdym roku uczniowie kl. VII i VIII wraz z nauczycielami, w ciszy i spokoju, jakim emanuje to miejsce, porządkują alejki, usuwają liście, składają wiązanki kwiatów, zapalają znicze. Młodzież traktuje czas przeznaczony na sprzątnięcie cmentarza jako lekcję szacunku i pamięci o bo-

haterach, którzy poświęcili życie w obronie naszej Ojczyzny. To jedna z ważniejszych lekcji wychowania patriotycznego.

*Barbara Stachańska*





## Ważne wydarzenia w naszej szkole

Obecny rok szkolny obfituje w Szkole Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Strzeszkowicach Dużych w ciekawe wydarzenia. Dbamy o to, by nasi uczniowie zdobywali wiedzę i doświadczenia poprzez liczne wycieczki, spotkania, wystawy i uroczystości. Rozpoczęliśmy rok szkolny od Narodowego Czytania zorganizowanego przez uczniów klas IV -VIII w bibliotece szkolnej, które odbyło się 8 września i w tym roku było poświęcone powieści Elizy Orzeszkowej „Nad Niemnem”.

Na przełomie września i października uczniowie klas starszych, z pomocą rodziców, zorganizowali wystawę starego sprzętu odtwarzającego muzykę, która cieszyła się dużą popularnością. Słuchanie przebojów muzycznych z płyt winylowych zainteresowało zarówno przedszkolaków, jak i uczniów najstarszych klas, a nawet nauczycieli, którzy z nostalgią wspominali stare, dobre czasy, gdy słuchało się muzyki z odtwarzaczy płyt kompaktowych i gramofonów.

W ramach dorocznego Dnia Języków Obcych gościliśmy ks. prof. dr hab. Artura Katolo, który barwnie opowiadał nam o tym jak żywym językiem jest łacina. Uczniów zainteresowała intuitywna metoda nauki języków obcych oparta na prostych skojarzeniach, zbliżonych do naturalnego procesu nabywania umiejętności przez człowieka.

Tradycyjnie odwiedziła naszą szkołę pani Renata Kalinowska, która niezwykle ciekawie opowiadała uczniom klas młodszych i przedszkolakom o bogactwie jesiennej przyrody. Spotkanie było okazją by posmakować, powąchać, dotknąć i obejrzeć z bliska egzotyczne owoce i warzywa, a nawet odegrać scenkę opartą na znanym wierszu „Na straganie” Jana Brzechwy. Klasa I uczestniczyła w warsztatach Kreatywny Marker, które gościnnie poprowadziła pani Renata Saba, właścicielka marki „Renata pisze”. Dzieci bardzo zainteresował świat profesjonalnych flamastrów, którymi można w prosty, ale niezwykle kreatywny sposób wyczarować plakaty, komiksy i ciekawe ilustracje.

Chętnie gościmy rodziców, którzy wykonują ciekawe zawody. Klasę I odwiedziła pani Izabela Niezgoda, mama Huberta, pielęgniarka pracująca na oddziale neu-

rologicznym. Pod czujnym okiem profesjonalistki dzieci nauczyły się mierzyć ciśnienie krwi, temperaturę ciała i saturację. Po takim spotkaniu bilans w ośrodku zdrowia nie będzie już nikomu straszny. Klasę II odwiedził pan Sławomir Zdeb, tata Stasia, żołnierz zawodowy, który opowiadał o tajnikach swojej pracy. Wizyta umundowanego żołnierza, który pokazuje na czym polega musztra, regulamin wojskowy i mówi o zdobywaniu kolejnych stopni awansu, była ciekawa nie tylko dla chłopców. Zapowiada się, że również niektóre dziewczynki będą w przyszłości bronić bezpieczeństwa naszych granic.

Wychodziliśmy ze szkoły, żeby uczestniczyć w zajęciach w zakładach stolarskich u pana Tomasza Palucha i pana Krzysztofa Ostrokułskiego - ojców Zuzi, Gabrysi i Lenki. Obserwacja pracy stolarza, urządzeń do cięcia, oklejania, szlifowania była zaskakująco ciekawa dla wszystkich. Wyobraźnię rozwija wiertarka, wkrętarka, śrubki, wkręty i kołki. A samodzielne wykonanie karmnika to dla wielu uczniów niezapomniane wydarzenie. Dzieci uwielbiają chwalić się swoimi rodzicami, ich pracą i umiejętnościami.

Odwiedzamy miejscową bibliotekę i gabinet weterynaryjny, uczestnicząc w ciekawych zajęciach i warsztatach.

Planujemy kolejne wydarzenia, które póki co niech zostaną tajemnicą, by potem mogły się okazać miłą niespodzianką.

Dbamy o to, by uczniowie naszej szkoły miło i pożytecznie spędzali czas, by mieli okazję uczestniczyć w ciekawych wydarzeniach, które integrują, poszerzają doświadczenia i wzbogacają nasze szkolne życie. Cieszymy się, że możemy uczyć wykorzystując różne metody i formy pracy. Dzięki temu uczymy się wszyscy, przy okazji bawiąc się i budując relacje.



*Marta Komarowska  
nauczycielka edukacji  
wczesnoszkolnej  
w Szkole Podstawowej  
im. Ks. Jana Twardowskiego  
w Strzeszkowicach Dużych*





„Jestem, kim jestem.  
Niepojęty przypadek jak każdy przypadek.”  
Wisława Szymborska „W zatrzęsieniu”

## 2023 - rok Wisławy Szymborskiej

2 lipca bieżącego roku minęła setna rocznica urodzin polskiej noblistki literackiej Wisławy Szymborskiej. Poetka przyszła na świat w Bninie (obecnie Kórnik) koło Poznania. Jej ojciec, Wincent, był zarządcą dóbr zakopiańskich hrabiego Zamoyskiego, a matka to Anna Maria Szymborska.

Rodzina Szymborskich mieszkała początkowo w Toruniu, a od roku 1929 w Krakowie. Wisława uczęszczała tu do szkoły powszechnej oraz gimnazjum. To właśnie z Krakowem poetka związała całe swoje życie. Po wybuchu II wojny światowej kontynuowała naukę na tajnych kompletach, a od roku 1943 pracowała jako urzędniczka kolei, aby uniknąć wywiezienia na roboty do Niemiec. W tym czasie zaczyna pisać opowiadania i wiersze, od 1945 uczestniczy w życiu literackim Krakowa. Podejmuje studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim, następnie przenosi się na socjologię. Niestety, przyszła poetka nie ukończyła podjętych kierunków studiów ze względu na trudną sytuację materialną.

Szymborska wydała trzynaście tomików wierszy. Pierwszy z nich - „Dlatego żyjemy” ukazał się w 1952 roku, natomiast ostatni pt. „Wystarczy” został wydany po śmierci poetki w 2012 roku. Znalazło się w nich około 350 wierszy o różnorodnej tematyce, chociaż niewątpliwie łączy je wspólny mianownik. Każdy wiersz to próba wnikięcia w konkretny aspekt ludzkiego życia, to motywacja do zatrzymania się, chwili refleksji.

W listopadzie 2011 roku Szymborska przeszła poważną operację. Zmarła 1 lutego 2012 roku w czasie snu w swoim mieszkaniu w Krakowie.

Te utwory poetki warto znać:

**Kot w pustym mieszkaniu** podejmuje motyw przemijania i śmierci; wszyscy kiedyś odejdziemy, zostanie po nas pustka zarówno dosłowna, jak i metaforyczna: „Ktoś tutaj był i był, a potem nagle zniknął i uporczywie go nie ma...”

**Radość pisania** to wiersz - wyznanie poetki na temat mocy twórczej, która sprawia jej radość: „Radość pisania. Możliwość utrwalania. Zemsta ręki śmiertelnej”.

### Na wieży Babel

przybliża nam smutną prawdę o braku porozumienia między kobietą i mężczyzną; taka sytuacja często następuje po pewnym czasie wspólnego życia:

„Dlaczego kłamiesz, dlaczego mówisz do mnie jej imieniem...”

**Nic dwa razy się nie zdarza** ukazuje, jak zmienne są ludzkie uczucia wobec przemijania, jak można po upływie czasu odczuwać samotność we dwoje.

„Żaden dzień się nie powtórzy  
Nie ma dwóch podobnych nocy...”

Te oraz inne wiersze recytowali nasi uczniowie podczas akademii poświęconej życiu i twórczości Wisławy Szymborskiej. Uroczystość odbyła się 30 X bieżącego roku w Szkole Podstawowej im. Ks. Stanisława Konarskiego w Niedzwicy Kościelnej. Piękna recytacja utworów poetki była przeplatana akcentami muzycznymi - grą na skrzypcach i piosenką Sanah „Nic dwa razy” w wykonaniu naszych uczennic. Nie zabrakło też krótkiego filmu z Gali Noblowskiej z 1996 roku, kiedy to Wisława Szymborska odebrała Literacką Nagrodę Nobla. Tło do uroczystości stanowiła dekoracja wykonana przez uczniów metodą projektu. Różnorodność tematyczna wierszy, sposób ich wykonania, efekty wizualne i dźwiękowe sprawiły, że przygotowany przez nas montaż poetycko-muzyczny spodobał się oglądającym. Być może sprawił, że niektórzy z nich sięgną po jakiś zbiorek poetycki polskiej noblistki literackiej.

Warto dodać, że uczniowie naszej szkoły uczestniczyli w konkursie „Kolaż dla Szymborskiej”. Prace zostały wykonane na bardzo wysokim poziomie, uczniowie wiernie odtworzyli treść i wymowę wybranych utworów poetki.

Marta Zięba



## Czesław Rak na podium

### w Pucharze Lubelszczyzny w jeździe szybkiej na rolkach!

8 października, w Tomaszowie Lubelskim, rozegrane zostały zawody o Puchar Lubelszczyzny w jeździe szybkiej na rolkach. Rywalizowało ze sobą 105 zawodników w dziewięciu kategoriach wiekowych. Wśród konkurencji znalazły się: bieg na czas, sprint i bieg na punkty. Wynik końcowy ustalany był według klasyfikacji wielobojowej po przeprowadzonych konkurencjach.

Czesław Rak, pochodzący z naszej gminy reprezentant powiatu lubelskiego, zdobył III miejsce w kategorii wiekowej 60+. Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!



fot. Wojciech Przybyła



## „Szkoła pamięta”

„Szkoła pamięta” to akcja Ministerstwa Edukacji i Nauki. Celem akcji jest zwrócenie uwagi młodych ludzi na potrzebę pielęgnowania pamięci o bohaterach naszej wolności, szczególnie tych, którzy są związani z historią danego miejsca, regionu, społeczności. Nasza szkoła podejmuje inicjatywy wpisujące się w cel tej akcji. Od wielu lat, przy współpracy z Towarzystwem Przyjaciół Niedzwicy Kościelnej, klasy opiekują się wybranymi grobami, dbają o czystość, zapalają znicze, kultywują pamięć. Oczywiście pamiętamy o świętach narodowych, w tym roku akademia z okazji 105. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości dotyczyła tematyki biografii Ojców Niepodległości. Poprzez miniscenki i etiudy filmowe uczniom zostały przybliżone między innymi życiorysy Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego. A po akademii dwie



klasy: szósta i siódma, udały się na cmentarz parafialny, gdzie zapalili znicze pamięci na grobach osób, które uczestniczyły w walkach o wolność Polski. Znicze zostały zapalone na grobach powstańców styczniowych, uczestników walk I i II wojny światowej. Młodzież, zanim zapaliła znicze pamięci, została przez nauczyciela historii zapoznana z losem żołnierzy, okolicznościami i wydarzeniami historycznymi. Była to nietypowa lekcja historii. Lokalną historię odkrywamy biorąc udział w konkursach. Cztero uczniów z naszej szkoły (Natalia Kałdonek, Maria Niekłań, Kacper Kuzioła, Damian Kuzioła) wzięło udział w Wojewódzkim Projekcie Edukacyjnym im. Marianny Krasnodębskiej „Sprawiedliwi Lubelszczyzny”. Wykonali pracę na temat osób związanych z Niedzwicą, którzy wykazali się bohaterstwem ratując Żydów w czasie II wojny światowej. Praca Damiana i Kacpra o ks. Janie Poddębniaku została zauważona przez jury konkursu. Uczniom serdecznie gratulujemy.

Cieszy fakt, że są uczniowie ciekawi lokalnej historii i chcą odkrywać los swoich przodków. Dzięki różnym inicjatywom i zaangażowaniu, co raz więcej uczniów będzie PAMIĘTAĆ.

Anna Jurzyńska  
(nauczyciel historii)

## KS Niedzwica z awansem!

Zakończył się sezon Superligi6 (piłka nożna 6-osobowa) organizowanej przez OAKP Lublin. Nasza drużyna rywalizowała na 3 szczeblu tych rozgrywek, a jej postawa była na tyle dobra, że w końcu (w drugim sezonie grania) udało się uzyskać awans na wyższy szczebel rozgrywkowy. 15 zwycięstw, 1 remis i 5 porażek to tegoroczny dorobek KS-u. Do mistrzostwa ligi zabrakło 6 oczek, ale zajęcie 2. miejsca również gwarantowało awans do 2 ligi! Najwyższe zwycięstwo KS Niedzwica zanotowała w 21. kolejce rozgrywek, kiedy to wygrali z drużyną Athletic Lublin aż 7:0.

Na zakończenie sezonu odbyła się uroczysta gala, gdzie organizatorzy wyróżnili najlepszych zawodników. Wśród nich znalazł się Kamil Sokołowski wybrany najlepszym zawodnikiem ligi (MVP). Tytuł

najlepszego bramkarza ligi przeszedł obok nosa Mateuszowi Trynkiewiczowi, gdzie jedna bramka mniej wpuszczona na przestrzeni sezonu pozwoliłaby mu cieszyć się z nagrody.

ZESPÓŁ	PL	W	DL	PTS	SF	SA	+/-
1 Otamans	21	17	1	3	52	72	21 51
2 <b>KS Niedzwica</b>	21	15	1	5	46	56	22 34
3 Brak Tłenu	21	13	2	6	41	78	44 34
4 Odra-Niemien	21	12	4	5	40	64	31 33
5 LSM	21	9	2	10	29	49	60 -11
6 Husaria	21	6	4	11	22	42	57 -15
7 Athletic Lublin	21	2	1	18	7	24	82 -58
8 FC Niedofinansowani	21	2	1	18	7	29	97 -68

## Futsaliści KS Niedzwica wrócili do gry



W ostatni weekend listopada rozpoczęły się rozgrywki Lubelskiej Ligi Futsal. KS Niedzwica w tym sezonie będzie rywalizować w 2. lidze. Za nami pierwsza kolejka i na otwarcie nasza ekipa zremisowała z drużyną Turcja Jokerdruk.pl 1:1 tracąc prowadzenie w końcówce spotkania. Zawodnikiem tego meczu został strzelec jedynego dla nas gola - Karol Kurowski. Rozgrywki Lubelskiej Ligi Futsal zaplanowane są na weekendy i mają potrwać do połowy lutego 2024. Miejscem spotkań jest zwykle hala Politechniki Lubelskiej, a także hala I LO w Świdniku.

Zapraszamy do śledzenia rozgrywek, szczegółowe terminarze publikowane są na portalu Facebook - > profil OAKP Lublin.



## LZS Krężnica Jara - zakończenie rundy jesiennej 2023

Za drużynami LZS Krężnica Jara mecze oraz turnieje rozegrane w rundzie jesiennej, w których udział wszystkich naszych grup piłkarskich, zgłoszonych w rozgrywkach prowadzonych przez Lubelski Związek Piłki Nożnej, zakończyliśmy w listopadzie. W rozgrywkach wzięło udział pięć drużyn reprezentujących nasz klub: Seniorzy w klasie B, Juniorzy młodsi (roczniki 2007-09) występujący w II Lidze Wojewódzkiej, Trampkarze młodsi (2010-12) i Młodzicy młodsi (2012-13) występujący w Lidze Lubelskiej oraz Orlicy młodsi (2014-15) uczestniczący w rozgrywkach turniejowych.

Seniorzy trenera Sergeya Mikhaylova w tym sezonie zostali przydzieleni do grupy I klasy B, w której grają zespoły z powiatów janowskiego, kraśnickiego, opolskiego i lubelskiego. Początek sezonu był mało obiecujący, bo na własnym boisku ulegliśmy 1:3 Roztoczu Batorz oraz zremisowaliśmy 3:3 z Sygnałem Chodel, a do tego przegraliśmy na wyjeździe z ULKS Dzierzkowice 0:2. Kolejne kolejki przyniosły nam jednak serię zwycięstw: 2:0 z Wisłą Józefów u siebie, 5:2 z Ruchem Popkowiec-Zadworze na wyjeździe oraz 2:1 z Krzczonową Krzczonów i 6:1 ze Stokiem Zakrzówek na własnym terenie. Koniec rundy to niestety problemy kadrowe, a efektem dwie wyjazdowe porażki: 1:2 z Czarnymi Pusznio i 1:3 z Perłą Rudnik, a także domowy remis 2:2 z Roztoczanami Chrzanów. Łącznie jesienią zdobyliśmy 14 punktów, co wśród 12 drużyn daje nam 7 miejsce. Strata do dającego pewny awans 2. miejsca wynosi niewiele, bo tylko 7 punktów, więc na wiosnę drużyna na pewno powalczy o upragniony awans do A-klasy. Najlepszymi strzelcami jesienią byli Kacper Kurek i Krystian Matlakowski - po 5 goli oraz Łukasz Śledzicki - 4 gole.

Grający w II Lidze Wojewódzkiej juniorzy trenera Sergeya Mikhaylova mieli największe problemy ze zdobywaniem punktów. To jednak dziwić nie powinno, bo przyszło im zmierzyć się z zespołami mającymi w składzie przede wszystkim zawodników z 2007 roku, podczas gdy nasz skład opiera się głównie na graczach z 2008 i 2009. W efekcie podczas tej rundy wygraliśmy tylko raz: 2:1 z Vrotcovią Lublin. W pozostałych meczach ponieśliśmy porażki: 0:4 i 1:3 z Sygnałem Lublin, 0:12 i 1:7 z Widokiem Lublin, 0:3 i 0:6 z Ładą Biłgoraj, 0:10 i 2:5 z Tomasovią Tomaszów Lubelski, 1:3 i 1:4 z Unią Hrubieszów oraz 1:7 z Vrotcovią. Z uwagi, że tabela z rundy jesiennej jest anulowana, po ciężko przepracowanej zimie na wiosnę na pewno nasze wyniki pozwolą na udział w rozgrywkach wojewódzkich w przyszłym sezonie. Wśród juniorów najwięcej goli w rundzie jesiennej zdobyli Mykhailo Hvozdetyskiy 3 - bramki, natomiast 2 bramki dołożył Franciszek Selegat.

Biegunowo inne wyniki osiągnęli w Lubelskiej Lidze Trampkarzy Młodszych nasi zawodnicy trenera Radosława Steca. Zespół ten raz tylko schodził z boiska pokonany po domowej porażce 2:7 z MUKS Kraśnik i raz tylko zremisował - 3:3 na wyjeździe z Orką Kluczkowice. Inne mecze kończyły się naszymi zwycięstwami i to okazały rozmiarach. W Niedzwicy Dużej rozbi-

liśmy Opolanina Opole Lub. 6:1, LKS Stróża 7:0 i Avenir Jabłonna 6:2, a na wyjeździe Janowiankę Janów Lub. 13:1 i Granit Bychawa 7:2. Zdobyliśmy 16 punktów, a to daje 2. miejsce z 5 punktami straty do lidera MUKS Kraśnik. Tu najlepszymi strzelcami są: Alex Chyła - 12 goli, Karol Zagalski - 7 goli i Mikołaj Brzezina - 6 goli.

Najmłodsza drużyna ligowa czyli Młodzicy młodsi, od tej rundy prowadzona przez trenera Pawła Pietraka, rywalizowała w Lubelskiej Lidze Młodzików Młodszych. Tu dobre wyniki w miarę równo przeplatały się ze słabszymi, bo odnieśliśmy pięć zwycięstw przy czterech porażkach. Po stronie plusów trzeba zapisać rezultaty spotkań z Piotrcovią Piotrków 6:3, Orłem Łaziska 5:3, Dublerem Opole Lub. 7:4, GLKS Głusk 10:1 oraz wyjazdowe, rekordowe 33:0 nad LKS Stróża. Niepowodzeniem zakończyły się zaś wyjazdy do Janowskiego Orlika Janów Lub. 5:9, AF Głusk 2:12, Orła Urzędów 3:5 oraz domowy mecz z MUKS Kraśnik 2:4. Z 15 punktami nasz zespół uplasował się na 5. miejscu wśród 10 drużyn. Wśród strzelców prowadzi Antoni Pietrak - 15 goli, a po 9 bramek dołożyli Kacper Hyz i Jere-miasz Talarek.

W turniejach organizowanych przez LZPN brały udział nasze drużyny Orlika Młodszego. W tej grupie, skupiającej dzieci urodzone w 2014/2015 roku, mamy tak wielu chętnych do gry, że konieczne stało się wystawianie dwóch drużyn, które prowadzone były przez duet trenerów Hubert Śpiewak i Kareem Al-Shawardi. Nasze drużyny rywalizowały z rówieśnikami z GKS Gościeradów, Janowskiego Orlika Janów Lub. - 2 drużyny, Orła Łaziska i Unii Wilkołaz. Nasi piłkarze wzięli udział w sześciu turniejach, w tym dwóch organizowanych przez nasz klub w Niedzwicy Dużej oraz w Łaziskach, Gościeradowie, Wilkołazie i Janowie Lub. Wyników - zgodnie z zasadami w tej klasie rozgrywkowej - nie podajemy. Natomiast jeśli chodzi o strzelców to tu na czoło wysunęli się Kacper Marzec - 25 goli i Szymon Kazula - 23 gole, natomiast po 6 goli strzelili Wojtek Kozioł i Michał Mazurek.





W okresie jesiennym prowadziliśmy również ogólnodostępne zajęcia dla dzieci dzięki pozyskanym środkom z programu rządowego MikroGranty Sportowe 2023, wśród których były treningi z koszykówki z programu pt. "Prowadzenie zajęć sportowych dla dzieci z roczników 2009 i młodsi - Basket Camp 2023" (prowadzone przez trenera Artura Dobrowolskiego) oraz treningi z piłki nożnej z programu pt. "Utworzenie zespołu na zajęcia sportowo-piłkarskie dla dzieci z roczników 2016 i młodsi" (prowadzone przez trenerów Pawła Pietraka i Huberta Śpiewaka). Oprócz środków pozyskanych z MikroGrantów Sportowych 2023 wszystkie pozostałe zajęcia mogły być realizowane przez nasze stowarzyszenie ze środków pozyskanych z upowszechniania kultury fizycznej i sportu w 2023 roku, przekazanych przez Urząd Gminy Niedzwica Duża, rządowego Programu KLUB - edycja 2023, LGD „Kraina wokół Lub-

lina oraz środków pozyskanych od firm prywatnych i składek członkowskich wpłacanych na cele statutowe naszego stowarzyszenia.

*Ze sportowym pozdrowieniem  
Zarząd LZS KRĘZNICA JARA*



## Nieśmiałe pierwsze kroki KS HEKSA Niedzwica Duża w rozgrywkach II ligi tenisa stołowego

Tenisiści stołowi KS HEKSA Niedzwica Duża, po awansie z III do II ligi, jako beniaminek, przystąpili do rozgrywek w sezonie 2023/2024. Po remisie 5:5 w 1. kolejce z Politechniką Lublin i porażce w drugiej w Lubartowie 2:8 z ubiegłorocznym mistrzem II ligi, KS HEKSA zajmował odległe, 9. miejsce, lecz od 3. kolejki stres opadł i nasza drużyna odniosła trzy kolejne zwycięstwa: 8:2 z UKS Wola Osowińska, 10:0 z UKS Baczyński Biała Podlaska i 7:3 z UKS Grot-Michał I Werbkowice. W ten sposób KS HEKSA w połowie 1. rundy plasuje się na wysokim, 4. miejscu. Tak przedstawia się aktualnie tabela rozgrywek II ligi państwowej tenisa stołowego okręgu lubelskiego:

Lp.	Klub	Ilość meczów	Punkty
1.	MKS STS I Lubartów	5	10
2.	MKS Lewart AGS I Lubartów	5	10
3.	AZS Politechnika Lublin	5	9
4.	<b>KS HEKSA Niedzwica Duża</b>	<b>5</b>	<b>7</b>
5.	SMS Włodawa	5	6
6.	UPKS Błękitni Leopoldów	6	5
7.	UKS Grot-Michał I Werbkowice	6	4
8.	KS Ogniwo Chełm	6	4
9.	KS Sygnał LALAK Lublin	6	3
10.	UKS Wola Osowińska	6	2
11.	UKS Baczyński Biała Podlaska	5	0
12.	KS Cisowianka Drzewce	0	0

*Drużynę KS HEKSA reprezentują: Tomasz Słomka, Paweł Barnaś, Maciej Bielecki, Antoni Kowalczyk, Krzysztof Salecki, Robert Bielecki i Jakub Hyz.*





## Sukcesy indywidualne tenisistów stołowych KS HEKSA

Oprócz rozgrywek ligowych nasi zawodnicy biorą udział w indywidualnych rozgrywkach. Rozpoczynając od najstarszej, seniorskiej kategorii w I Wojewódzkim Turnieju Kwalifikacyjnym (WTK) do Grand Prix Polski (GPP) miejsce 7-8. zajął Artur Słomka, 9-12. Tomasz Słomka i miejsce 13-16. Antoni Kowalczyk i Maciej Bielecki.

W II WTK rozegranym 5 listopada 2023 r. w Niedźwiadzie wyniki były jeszcze lepsze.

3. miejsce zajął Artur Słomka, 4. miejsce – Tomasz Słomka, a miejsce 13-16. – Antoni Kowalczyk.

W kategorii juniorów w I WTK rozegranym 9 września 2023 r. w Dzierzkowicach 1. miejsce zajął Maciej Bielecki, uzyskując awans do I GPP Juniorów. 3. miejsce zajął Antoni Kowalczyk, a w przedziale 9-12. uplasował się Jakub Hyz. Artur Słomka zajmując 20. miejsce w rankingu ogólnopolskim, udział w I GPP Juniorów miał już zapewniony.

W II WTK Juniorów, który odbył się 19 listopada 2023 r. w Niedźwiadzie 1. miejsce zdobył Antoni Kowalczyk (awans na 2. GPP Juniorów), 3. miejsce zajął Jakub Hyz, sprawiając dużą niespodziankę, gdyż gra on na co dzień w młodszej kategorii kadetów. Miejsca 5-6. zajęli Maciej Bielecki oraz Artur Słomka. Jak widać, w pierwszej szóstce juniorów województwa lubelskiego znalazło się aż czterech zawodników KS HEKSA. Świadczy to nie tylko o talencie zawodników lecz również o bardzo dobrej pracy trenerskiej. Wszystkich zawodników od początku ich rozwoju prowadzą Tomasz Słomka i Robert Bielecki.

W kategorii kadetów w I WTK rozegranym 17 września 2023 r. w Szczepieszynie 5. miejsce zajął Jakub Hyz. W II WTK Kadetów, który odbył się 18 listo-

pada 2023 r. w Niedźwiadzie Jakub Hyz zajął 2. miejsce. Nasi najmłodsi zawodnicy w kategorii żaków brali udział w Ogólnopolskim Turnieju w Liśniku Dużym w dniu 4 listopada 2023 r. Ogromną niespodziankę sprawili Błażej Szynkaruk, wygrywając swoją kategorię oraz Jan Korba, zajmując 2. miejsce, a był to ich pierwszy turniej poza naszą miejscowością. Gratulujemy! Dzielnie walczyły też nasze żaczki-bliźniaczki – Julka i Ola Bolibok, zajmując miejsca w przedziale 9-12.

Zarówno seniorom, jak i młodzieży gratulujemy sukcesów i życzymy kolejnych na arenie województwa i kraju!

Na koniec miła wiadomość. Nasz pierwszy wychowanek, od którego rozwinęła się nasza sekcja tenisa stołowego – Patryk Bielecki, w 2. Grand Prix Polski Seniorów rozegranym 27 listopada 2023 r. w Bilczy k. Kielc zajął najwyższe w swojej karierze seniorskiej miejsce w przedziale 9-12.



## Ogłoszenie

Jeżeli chcesz, żeby twoje dziecko:

- było sprawne fizycznie
- odporne na stres
- ćwiczyło refleks
- rozwijało obie półkule mózgu
- umiało podejmować szybkie decyzje
- rozwijało myślenie taktyczne
- umiało współdziałać w grupie

- wiedziało, że wytrwała praca przynosi efekty, zapisz je na zajęcia z tenisa stołowego!

Zapraszamy dzieci w wieku 6-8 lat. Uczymy tenisa stołowego od podstaw.

Wynik sportowy nie jest najważniejszy. Tutaj wszyscy są zwycięzcami.

Prosimy o kontakt telefoniczny z trenerem Robertem Bieleckim – nr tel. 603 777 441.





## Strona dla zdrowia „ABC cukrzycy typu 2

To już ostatni artykuł poświęcony cukrzycy typu 2. Poniżej przedstawiam państwu konsekwencje zaniechania leczenia cukrzycy oraz działania profilaktyczne jakie możemy podjąć, aby zapobiegać rozwojowi tej choroby.

Cukrzyca insulinozależna jest chorobą przewlekłą, nierzadko skutkująca skróceniem długości życia nawet o 10 lat. Dzieje się tak ze względu na rozległe powikłania powiązane z cukrzycą. Stałe wysokie poziomy cukru nie daje dolegliwości bólowych, ale ma wpływ na niemalże każdą komórkę naszego organizmu. Przykładowe konsekwencje nieleczonej lub nieprawidłowo kontrolowanej cukrzycy to:

Udar mózgu	Zawał serca	Amputacja kończyny
Zaburzenia widzenia	Niewydolność nerek	Ciężko gojące się rany

Dodatkowo do negatywnych konsekwencji choroby przyczyniają się także czynniki genetyczne, palenie papierosów, nadciśnienie tętnicze, zaburzenia gospodarki lipidowej ( $\uparrow$ cholesterol). Na kilka z wymienionych wyżej czynników mamy wpływ, dlatego należy zwrócić uwagę na nawyki żywieniowe, stosowane leki, regularną kontrolę glikemii, aktywność ruchową oraz samodyscyplinę w utrzymaniu korzystnych dla zdrowia postanowień.

Podstawą działania prozdrowotnego jest utrzymanie prawidłowej masy ciała. BMI możemy obliczyć za pomocą wzoru:

$$BMI = \frac{\text{masa ciała (kg)}}{(\text{wzrost})^2 (m^2)}$$

Dla przykładu masa ciała 70kg, wzrost 170 cm (czyli 1,7m)

$$BMI = \frac{70 \text{ kg}}{(1,7m)^2} = \frac{70 \text{ kg}}{1,7m \times 1,7m} = \frac{70 \text{ kg}}{2,89 m^2}$$

= 24,22 → waga prawidłowa

Wynik BMI	Co oznacza ?
<16	wyglodzenie
16,0-16,99	wychudzenie
17,0-18,49	niedowaga
18,5-24,99	waga prawidłowa
25,0-29,99	nadwaga
30,0-34,99	otyłość I stopnia
35,0-39,99	otyłość II stopnia
≥40,0	otyłość III stopnia

Badania pokazują, że zmniejszenie masy ciała i utrzymanie jej w wartościach prawidłowych jest w stanie doprowadzić do remisji cukrzycy (tzn. pacjent powraca do prawidłowych stężeń glikemii i nie wymaga stosowania leków).

Ponadto zaleca się aktywność fizyczną przez minimum 150 min tygodniowo, najlepiej wybrać taki rodzaj sportu, który przynosi nam najwięcej radości i satysfakcji. Aktywność fizyczna jest szczególnie istotna dla osób powyżej 60 r.ż. Systematyczna aktywność zwiększa wrażliwość tkanek na insulinę, zmniejsza zapotrzebowanie na komórek na insulinę, co przekłada się na niższe wartości glikemii. Najlepszymi ćwiczeniami dla osób cierpiących na cukrzycę jest wysiłek o umiarkowanej intensywności np. marsz, bieg, jazda na rowerze.

Jeżeli chodzi o dietę należy dbać o:

regularność w spożywaniu posiłków, 4-5 posiłków dziennie	żywność o niski indeksie glikemicznym	wybieraj węglowodany złożone (makaron pełnoziarnisty, pieczywo pełnoziarniste)
wybieraj naturalne produkty mleczne	ogranicz tłuszcze zwierzęce, postaw na ryby i tłuszcze roślinne (oliwa z oliwek, olej rzepakowy)	zaleca się potrawy gotowane, gotowane na parze, pieczone w rękawie termicznym
unikaj używek (alkohol nie ma żadnej wartości odżywczej to źródło zbędnych kalorii)		

**Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia pragnę życzyć Państwu szczęścia, samych radosnych chwil oraz wszelkiej pomyślności. Niech ten czas przyniesie Państwu spokój i wytchnienie. A Nowy Rok obfituje w siłę do realizacji prozdrowotnych postanowień**

Agata Sobczak





## Nowości czytelnicze w bibliotece w Niedzwicy Kościelnej

Zimowa aura ma przynajmniej jedną niepodważalną zaletę - jest zdecydowanie więcej czasu na czytanie. Wreszcie nadszedł czas odpoczynku od prac ogrodowych. Po intensywnym okresie nawożenia, podlewania, pielienia, koszenia, siania i rozmyślania nad logistycznym umieszczeniem swoich nowych sadzonek i innych obiektów zielonych, pora dać odsapnąć ziemi i spracowanym dłoniom. Dla wielu z nas chwila z dobrą książką w zaciszu ciepłego kąta będzie prawdziwą i długo wyczekiwaną przyjemnością. W bibliotece w Niedzwicy Kościelnej sezon na wydawnicze perełki trwa cały rok a filia może pochwalić się następującymi nowościami. W myśl zasady - „dla każdego coś miłego”...

Fanów twórczości Joanny Jax z pewnością ucieszy seria **Zemsta i przebaczenie** - ta licząca sześć części powieść (**Narodziny gniewu, Otchłań nienawiści, Rzeka tęsknoty, Morze kłamstwa, Bezkrzes nadziei, Dolina spokoju**) to przejmująca i niezapomniana historia przyrodnych braci szukających własnego szczęścia oraz cenie, jaką przyjdzie im zapłacić za popełnione błędy. Autorka z niezwykłą starannością, a jednocześnie lekkością pióra kreśli wojenną rzeczywistość i realia XX wieku.

Czytelników, którzy polubili „Sagę Wołyńską” Joanny Jax ucieszy fakt kontynuacji losów głównych bohaterów już w powojennej rzeczywistości. W cyklu **Na obcej ziemi (Nowe życie, Czas pokuty, Powiew nadziei)** poznamy dalsze losy bohaterów po przesiedleniu na Ziemię Odzyskaną i dowiemy się, czy bliscy sobie ludzie odnajdą się po wojnie.

Trudne i bolesne losy Polaków zamieszkujących Warmię zaraz po odzyskaniu przez Polskę niepodległości opisuje Wioletta Sawicka w dwuczęściowej powieści z cyklu **Opowieść warmińska: Klątwa Lange-rów** – tom pierwszy i **Ocali nas miłość** – tom drugi. Oprócz wielowątkowej historii losów tytułowej rodziny, poznamy także skomplikowane relacje polsko – niemieckie w okresie odzyskania przez Polskę niepodległości.

W klimacie powojennej rzeczywistości osadzona jest fabuła książki pt. **Aktoreczka**, lubianej i cennej Barbary Wysoczańskiej. Akcja powieści rozgrywa się w Nowym Jorku, który staje się ziemią obiecaną dla wielu Polaków zmuszonych do emigracji. W tym mieście pełnym splendoru, przepychu i skandali nadszedł czas na rozliczenie z przeszłością i zemście nad wojennymi oprawcami.

Dla miłośników thrillerów, kryminałów i sensacji również znajdą się nowości. Wojciech Chmielarz i kontynuacja cyklu Bezimienny w książce **Zwykła przyzwoitość** nie zawodzi. Jest dynamiczna akcja, intrygująca fabuła, tajemniczy bohater i zaskakujące zakończenie. Piotr Kościelny - **Nagonka** to z kolei czwarta część docenionej przez czytelników serii o komisarzu Sikorze.

Wśród autorów, którzy debiutują na bibliotecznym półce jest Jakub Szamałek i jego bestsellerowa seria Ukryta sieć składająca się z trzech tytułów: **Cokolwiek wybierzesz, Gdziekolwiek spojrzysz i Kimkolwiek jesteś**. Ten cykl zmusza do refleksji nad bezpieczeń-

stwem w Internecie. Fabuła książki ukazuje zagrożenia cyberprzestrzeni oraz opisuje pułapki nowoczesnej technologii i przerażającego wpływu sztucznej inteligencji na człowieka.

Nie próżnuje również Marek Stelar. **Milczenie** to trzecia część cyklu o aspirancie Przeworskim. Tak jak w pozostałych częściach, historia i tajemnice z przeszłości będą kluczem do zakończenia śledztwa i wykrycia sprawcy. Biblioteka zakupiła także nowy cykl tego autora. **Wybrana i Przebrana** to dobrze oceniona seria o komisarzu Iwonie Banach. Można się zatem spodziewać świetnie poprowadzonej fabuły, szybkiej akcji, która trzyma w napięciu do ostatniej strony i zaskakującego zakończenia.

Amatorzy skandynawskich kryminałów chętnie sięgną po **Kukulcze jajo** Camilli Lackberg. To już kolejna część kultowej serii o Fjallbace.

Miłośników literatury klasycznej i nietuzinkowych powieści zapraszam po **Dewajtis** Marii Rodziewiczówny - telewizyjna ekranizacja zapewne zachęci do przeczytania oryginału.

Szczególnie polecam powieść **Życie Violette** – Valerie Perrin. Francuski bestseller, w którym można odnaleźć prawdę, szczęście, łzy i pokrzepienie. Atutem jest także piękny język, ogrom emocji i przesłanie, by czerpać radość z codzienności i małych rzeczy, celebując życie takim, jakim jest.

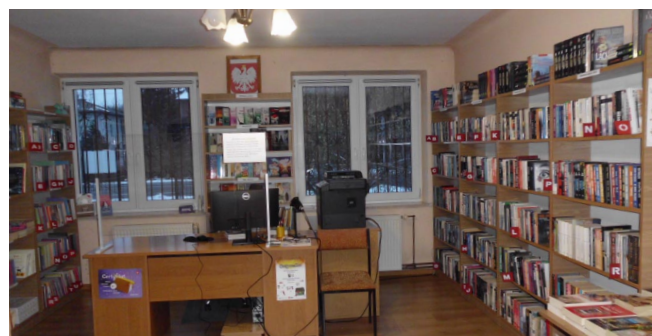
Biblioteka zakupiła także **Trylogię Hell** Katarzyny Barlińskiej i **Rodzinę Monet** Weroniki Marczak, które należą do gatunku literatury młodzieżowej i cieszą się dużą popularnością w Internecie. Jest okazja, aby nieco starsi czytelnicy poznali namiastkę świata młodych ludzi.

Na koniec ukłon w stronę miłośników fantasy i science fiction. Powieść TJ Klune **Pod szepczącymi drzwiami** to prze zabawna i jednocześnie wzruszająca historia o drugiej życiowej szansie, przemianie i odnawianiu siebie. Bo czasem, by stać się lepszym człowiekiem trzeba po prostu umrzeć.

Jeśli choć trochę zaciekały Was wspomniane tytuły to biblioteka w Niedzwicy Kościelnej zaprasza do odwiedzin. Na półkach czeka kilka tysięcy wspaniałych książek. Przypominam godziny otwarcia: poniedziałek i piątek 9 – 17, wtorek i czwartek 9 – 16, środa – nieczynne, telefon 81 5116005.

Agnieszka Całka

Filia biblioteczna w Niedzwicy Kościelnej





## Zajęcia dla dzieci w Filii bibliotecznej w Strzeszkowicach Dużych

### Jeże - zajęcia przyrodnicze

W październiku w Filii bibliotecznej w Strzeszkowicach Dużych odbyły się zajęcia dla przedszkolaków. Podczas zajęć dzieci miały możliwość poznania świata jeży - zgłębiały tajemnice przyrody i rozszerzyły swoją wiedzę o tych uroczych, kolczastych stworzeniach. Wspólnie odkrywaliśmy co wyróżnia jeże spośród innych mieszkańców naszych lasów. Rozmawialiśmy o ich zwyczajach, zachowaniach i ulubionych przysmakach. Przedszkolaki dowiedziały się jaką rolę pełnią w naturze jeże. Kolejnym, bardzo kreatywnym etapem zajęć było zbudowanie schronienia dla rodzinki jeży. Dzieci z wielkim zaangażowaniem ozdabiały papierowe liście, które później stanowiły dach nad nowym domem. Takie zajęcia to niezwykle fascynujący sposób na zachęcanie najmłodszych do eksploracji przyrody i troski o nią. Poprzez naukę o tych uroczych zwierzętach, dzieci rozwijają zainteresowania przyrodnicze, empatię i poczucie odpowiedzialności. Na koniec nasze maluchy wzięły udział w poszukiwaniu zaginionych jabłuszek, śladami jeżowych łapek, pokonując przygotowany dla nich tor przeszkód.

### Projekt „Las w słoiku”

W dzisiejszym świecie, gdzie technologia rządzi, pozostawanie w kontakcie z naturą i przekazywanie dzieciom wartości ekologicznych staje się niezmiernie ważne. Klasa druga ze Szkoły Podstawowej im. Ks. Jana Twardowskiego w Strzeszkowicach Dużych postanowiła podjąć to wyzwanie i wzięła udział w fascynującej przygodzie związanej z tworzeniem "Lasu w słoiku". To nie tylko zajęcie, które angażuje, ale przede wszystkim doskonały sposób na ukazanie dzieciom znaczenia ochrony naszej planety. Wszystko zaczęło się od zwykłego słoika wypełnionego ziemią - podstawy, na której nasze młode adepty i adepci przyrody stworzyli swoje własne miniaturowe lasy. Dzieci miały pełną dowolność w wyborze roślin, kamieni i ozdób, które chciały

umieścić w swoich słoikach. Podczas tworzenia "Lasu w słoiku" nie tylko bawiliśmy się fantastycznie, ale także rozmawialiśmy o ekosystemach leśnych i o znaczeniu zachowania lasów. Dowiedzieliśmy się o tym, co dzieje się z lasem w czasie różnych pór roku, o różnych gatunkach roślin i zwierząt, które zamieszkują lasy, a także o tym, jak możemy przyczynić się do ich ochrony. Nie zabrakło także praktycznych wskazówek, jak się zachowywać w lesie i co robić w przypadku, gdy zabłądzimy w gęstwinach. To było prawdziwe ćwiczenie kreatywności i projektowania. Zakończenie naszych zajęć było wyjątkowe - uwieczniliśmy wspólną chwilę na fotografii, pozując obok naszych małych dzieł sztuki.

### Zmysły- lekcja interaktywna

W Filii bibliotecznej w Strzeszkowicach Dużych podczas fascynujących zajęć edukacyjnych, dzieci drugiej miały niepowtarzalną okazję zgłębienia tajemniczego świata pięciu podstawowych zmysłów oraz poznania tajemnic szóstego zmysłu – intuicji. W trakcie tych interaktywnych lekcji, prowadziliśmy dyskusję o poszczególnych zmysłach, ich roli w codziennym życiu oraz jak skutecznie chronią nas i ułatwiają nam funkcjonowanie. Niezwykle interesującym i pasjonującym zajęciem był quiz o zwierzętach posiadających najlepiej rozwinięte zmysły.

Przez aktywne uczestnictwo w zajęciach, dzieci miały szansę poznać różne formy obronne, jakie wykorzystują rośliny i zwierzęta, oparte na ich zmysłach. Dodatkowo, podczas specjalnych zadań, dzieci miały możliwość doświadczenia, jak trudne byłoby wykonywanie codziennych czynności bez aktywnego udziału zmysłów. Poznały także sposoby komunikowania się osób niewidomych oraz głuchoniemych, co stanowiło niezwykle wartościowe doświadczenie otwierające na nowe formy komunikacji.

Zadania przygotowane dla uczestników były niezwykle zróżnicowane – od rozpoznawania dźwięków czy smaków z zawiązanymi oczami, po wyczucie przedmiotów z magicznego pudełka tylko za pomocą dotyku. Dodatkowo dzieci nauczyły się kilku gestów w języku migowym oraz własnoręcznie wykonały napis w języku brajla- stanowiło to nie lada wyzwanie.

Były to wspaniałe zajęcia, nie tylko zainspirowały dzieci do eksploracji tajemniczych zmysłów, ale także skłoniły do głębszego zrozumienia potrzeb innych osób, co stanowi nieocenione doświadczenie w ich rozwoju osobistym i społecznym.



*Izabela Kokowicz  
Filia biblioteczna w Strzeszkowicach Dużych*

## Spotkanie czytelnicze w Filii bibliotecznej w Strzeszkowicach Dużych

W klimacie dynamicznych zmian i ciągłego rozwoju, poszukiwanie intelektualnej stymulacji i budowanie społeczności, w której można dzielić się myślami i poglądami, staje się coraz bardziej wartościowym doświadczeniem. Takie idee przyświecają Klubowi Dyskusyjnemu dla Dorosłych, który właśnie zorganizował swoje pierwsze spotkanie. Klub daje okazję do poznawania nowych ludzi i budowania trwałych relacji, skupia się na wspólnym celu - rozwijaniu wiedzy i myślenia krytycznego. To doskonała okazja do zgłębiania

nowych dziedzin, zdobywania wiedzy na różnorodne tematy i poznawania różnych punktów widzenia. Dla niektórych jest to okazja do rozwoju intelektualnego, dla innych sposób na poszerzenie horyzontów czy też doskonała okazja do miłego spędzenia czasu w towarzystwie osób o podobnych zainteresowaniach. Uczestnicy sami wybierają książki, artykuły lub tematy do dyskusji.

Nie musisz być geniuszem literatury ani ekspertem w filozofii, wystarczy, że jesteś gotowy na spędzenie czasu w miłym towarzystwie, picie pysznej kawy i co naj-

ważniejsze - z nami zawsze jest zabawa i nie wieje nudą!

Informację o kolejnych spotkaniach można uzyskać po numerem tel. 81 511 82 49.

*Izabela Kokowicz  
Filia biblioteczna  
w Strzeszkowicach  
Dużych*

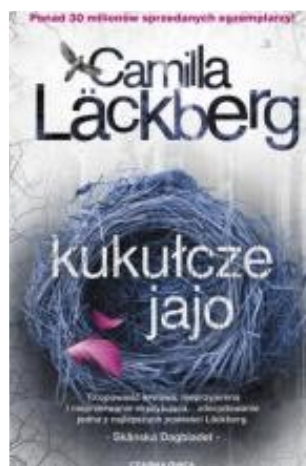


## Camilla Läckberg - *Kukułcze jajo* Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki

W piątek, 20 października 2023 roku o godzinie 18:00 odbyło się kolejne spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki w Niedzwicy Dużej. Tematem przewodnim była twórczość szwedzkiej autorki powieści kryminalnych Camilli Läckberg, a w szczególności jej długo oczekiwana jedenasta część Sagi o Fjällbace pt. *Kukułcze jajo*. Akcja wszystkich książek w tej serii dzieje się w spokojnym miasteczku na zachodnim wybrzeżu Szwecji. Spokojnym - do czasu, kiedy społeczność zelektryzuje wieść o makabrycznym morderstwie. Głównymi bohaterami serii są policjant Patrik Hedström i jego koleżanka z czasów dzieciństwa, a z czasem żona - pisarka Erika Falck. To właśnie jest jednym z atutów książek Läckberg - przywiązujemy się do bohaterów jej powieści i z każdą kolejną częścią wracamy do nich jak do starych znajomych. Siłą pisarki są dobrze zarysowane postaci, intrygująca zagadka kryminalna, często powiązana z tajemnicami z przeszłości, mroczny klimat charakterystyczny dla literatury skandynawskiej, a wszystko przedstawione na tle obrazu współczesnej szwedzkiej prowincji. W powieści *Kukułcze jajo* zaczyna się od bestialskiego morderstwa znanego fotografa przygotowującego swoją wystawę, a potem jak u Hitchcocka: jest

tylko gorzej, bo po dwóch dniach na pobliskiej wyspie ginie znany pisarz. Jednocześnie Erika próbuje dokumentować zbrodnię sprzed czterdziestu lat, która wydarzyła się w Sztokholmie. Oczywiście w przedziwny sposób te trzy morderstwa mają wspólny mianownik. Camilla Läckberg jest chętnie wypożyczana przez czytelników w naszej bibliotece, a każdy kto chce sięgnąć po dobry szwedzki kryminał, może zapoznać się z twórczością pisarki.

*Marzena Boryga  
Dyskusyjny Klub Książki  
w Niedzwicy Dużej*





## Czytajcie – nie zwlekajcie!

Witajcie nałogowi pożeracze książek. Siemka okazjonalni czytaczki. Uszanowanko lekturowi ściemniaczki. Cześć wszystkim. Mam na imię Bogumił i tym razem proponuję Wam książki na których zjadłem zęby (co prawda mleczne – ale zawsze). W bibliotece w Niedzwicy Kościelnej znajdziecie supernowości. Między innymi serię Katarzyny Bereniki Miszczuk – **Tajemnica domu w Bielinach, Tajemnica Dąbrówki i Tajemnica ognia**. To historia rodzeństwa, które w wyniku rozwodu rodziców przeprowadza się z dużego miasta do małej wsi. To dopiero początek magicznej przygody z ciotką Mirką w roli głównej, w otoczeniu starych słowiańskich wierzeń i zabobonów. Nie czaruję – musicie przeczytać!

Jeśli w Waszym życiu brakuje magii, to koniecznie przeczytajcie **Zaklinaczka burz** Sophie Anderson. Podczas czytania tej książki naprawdę można odlecieć do...krajów baśni i czarów. Makolągwa, główna bohaterka musi wyruszyć w bardzo niebezpieczną podróż, by ocalić swojego ojca. Fani fantastyki i niezidentyfikowanych obiektów zatoną po uszy w czytaniu.

Jeśli jednak wolicie twardo stąpać po ziemi, to polecam serię detektywistyczną Joanny Jagiełło z cyklu **Biuro Śledcze. Trop Sekret**. W serii ukazały się trzy książki: **Inka i Filip wracają do akcji, Inka i Filip i znikające bestsellery, Inka i Filip i fałszywe tropy**. Ten cykl sprawi, że wcielając się w postać prawdziwego detektywa albo agenta specjalnego, można sprawdzić swoje umiejętności logicznego myślenia i tropienia. Przecież nie trzeba być dorosłym i mieć licencję detektywa, żeby razem z bohaterami tej serii rozwikłać szereg skomplikowanych kryminalnych zagadek. Przy okazji zyskać nowe, przydatne umiejętności w tropieniu, śledzeniu i logicznym myśleniu.

Jeśli tak jak ja marzycie o własnym psie, to z pewnością musicie przeczytać całą serię książek Wojciecha Cesarza i Katarzyny Terechowicz o **Grzecznym**

**psie**. Biblioteka posiada wszystkie pięć: **Pamiętnik grzecznego psa, Nowe przygody grzecznego psa, Wakacje grzecznego psa, Kocie kłopoty grzecznego psa i Zakochany greczny pies**. Narratorem i jednocześnie głównym bohaterem jest pies rasy Alaskan malamute o imieniu Winter. Prosto z hodowli rasowych psów trafia do śmiesznej rodzinki. Przyznaję, że ten czworonóg w psoceniu bije mnie na głowę, dlatego jeśli pracujecie nad tym, żeby mieć własnego futrzanego przyjaciela nie pokazujcie tej książki rodzicom, bo szanse na własne zwierzątko poważnie zmniejszą...Winter jest bowiem destrukcyjnym mistrzem i niszczy wszystko, co napotka na swojej drodze: gryzie buty, niszczy meble, tłucze zastawę stołową i powoduje szereg innych strat. Dla mnie to zupełnie zrozumiałe – jest mały i musi się wyszaleć. Dorośli chyba zapomnieli, że małe dzieci i małe psy potrzebują przede wszystkim zabawy. Na szczęście Winter kradnie serca wszystkich członków rodziny i staje się ukochanym domownikiem. W kolejnych częściach tej przesympatycznej i prze zabawnej serii poznajemy nowe przygody, nowych kumpli i o zgrozo – nową miłość Wintera w postaci atrakcyjnej spanielki. Obiecuję – będzie się działo.

Jeśli kochacie książki o zwierzętach to musicie przeczytać **Super Hero, czyli latający pies** Marka Regnera. To przygody kundelka, który za sprawą tajemniczego ducha zyskuje supermoce i odlotową, czerwoną pelerynkę, by ratować z kłopotów swoich psich kumpli. Towarzyszy mu Kłębusek – słodki i mały kociak, który na początku wszystkiego się boi.

Zatem, gdy pogoda nie sprzyja całodziennym zabawom na dworze, a w dodatku mój tata uparł się, że nie można jeździć rowerem w taką pogodę i zakamuflował moje pojazdy (rower, deskorolkę, hulajnogę) w garażu, wtedy mogę się poświęcić ulubionej pasji – czytaniu. Moja brygada figurek – superbohaterów, wbrew temu, co mówi mama, że leżą zagrzebane w kupce piachu,

wyruszyła w niebezpieczną misję ratowania świata przed złem, a mój jedyny domowy futrzak (kot Tofik) z niechęcią i wrogością patrzy na proponowane przeze mnie kreatywne zabawy, nie pozostaje mi nic innego, jak zaprosić Was do biblioteki w Niedzwicy Kościelnej, gdzie czekają na wszystkich czytelników superfantastyczne książki.

*Do zaczytania*



## „Pożoga”

„Pożoga” to tytuł spektaklu wystawionego w Niedzwicy Dużej 11 listopada, w ramach Wieczornicy patriotycznej. Wydarzenie przygotowane zostało przez Szkołę Podstawową im. Bohaterów Kołobrzeskiego Pułku Piechoty w Niedzwicy Dużej oraz Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej. Scenariusz napisała Katarzyna Sochan, sięgając przy tym do historii gminy i okolic z czasów II wojny światowej, a także do rodzinnych wspomnień z tego okresu. Lekcja w wojennej szkole, potańcówka odpustowa, miłość nauczycielki i partyzanta, spalenie wsi jako zemsta za zabicie niemieckich żołnierzy – to tylko niektóre sceny, jakie składały się na całą opowieść. Film ze spektaklu obejrzeć można na kanale youtube GOKSiR Niedzwica Duża. Niedzwicka wieczornica jest doskonałym sposobem na integrację lokalnej społeczności – dzieci, młodzieży dorosłych, seniorów; uczniów, nauczycieli, rodziców, emerytów etc. To niesamowite, jak przedstawiciele tych różnych grup społecznych wspólnie tworzą spektakl. Wieczornica pozwala również na kształtowanie postawy aktywnego uczestnika kultury. Wzmacnia społeczną tożsamość mieszkańców – identyfikację z miejscem zamieszkania i jego historią. Przede wszystkim jednak, Wieczornica to przestrzeń do tworzenia sztuki w lokalnej społeczności. Serdecznie dziękujemy wszystkim osobom oraz instytucjom, które włączyły się w organizację Wieczornicy patriotycznej.

Scenariusz: Katarzyna Sochan

Reżyseria: Katarzyna Sochan oraz Weronika Pylak

Aktorzy: Zofia – Dorota Pietrzak, Jan – Hubert Rygalik; oficer niemiecki Heinrich – Bartłomiej Bednarz, oficer niemiecki Kurt – Sławomir Sochan, oficer niemiecki Reiner – Dariusz Król; kobiety wracające z targu – Celina Małek, Justyna Polaczek, dziadek – Marek Dziekanowski, Stefankowa – Izabela Giza, Hanka – Kornelia Kloc, Maryśka – Wiktoria Jaśkowska, Staszek – Dominik Szczawiński, Zygmunt i Wituś – Antek Banasik i Maks

Banasik, dziecko bezimienne – Kamila Całka, Tadzio – Paweł Polak; sołtys – Paweł Moskwa, żona sołtysa – Magdalena Król, dzieci sołtysa: Michał Długosz, Natalia Mańko, Hania Lisiecka, Dominik Janczarek, Lena Król, karczmarka – Dominika Lipowska, strażnik więzienny – Radosław Morek, koledzy Jana – Maksymilian Karaś, Antek Toporowski; zagubione dziecko w pożarze – Marcel Polak; żołnierze niemieccy – Aleks Chyła, Kuba Woźniak, Michał Karasiński, Grzegorz Drewniak; mieszkańcy wsi: Maria Stachyra, Halina i Tadeusz Niezbecky, Irena Sieńko, Leokadia Gnypek, Adolf Przydatek, Halina Łyjak, Andrzej Kiljanek, Aleksandra Mendel, Alicja Wójcik, Łucja Pietras, Olena Ustimenko, Julia Antoń, Julia Dziwulska, Larysa Serwinek, Oliwia Hyz, Kacper Majewski, Oliwka Słowik, Jakub Hyz, Marysia Kowalczyk, Łukasz Kuśmierz, Julia Beczek.

Oprawa muzyczna: pianino – Grzegorz Koneczny, akordeon – Sławomir Pyc, perkusja – Paweł Szymański śpiew – Magdalena Jaroszuk, Bernadetta Węglińska-Korzan, Weronika Pylak

Scenografia, plakaty i zaproszenia: Monika Wiechnik, Monika Maciejka

Rekwizyty i stroje: Weronika Pylak

Mundury: Bartłomiej Bednarz

Charakteryzacja: Natalia Oleszek

Nagłośnienie, przygotowanie sceny i oświetlenia: Maciej Pietraś

Pomoc przy nagłośnieniu: Martyna Wojtyła

Obsługa oświetlenia: Mateusz Płecha

Odtwarzanie muzyki podczas spektaklu: Arkadiusz Wójcik

Zdjęcia, film: Renata Gawryluk-Juszcza, Wioletta Mazur, Renata Pastuszek

Obsługa techniczna: Izabela Mazurek, Jędrzej Pylak, Oliwia Szafran, Stanisław Wierchowski

Dodatkowe wsparcie: Jan Wolski

Dziękujemy!





## „Zapora. Nigdy się nie poddamy!”

We wtorek, 10 października, mieliśmy przyjemność obejrzeć w GOKSiR spektakl pt. „Zapora. Nigdy się nie poddamy!”. Sztuka ta powstała na podstawie relacji Zaporczyków spisanych przez dr Ewę Kurek. Pomysłodawcą przygotowania takiego spektaklu był dyrektor Lubelskiego Centrum Konferencyjnego - Aleksander Batorski. Przedsięwzięcie zrealizowane zostało w ramach programu „Warto być Polakiem”, organizowanego przez Samorząd Województwa Lubelskiego.

„Zapora. Nigdy się nie poddamy!” to spektakl historyczny przedstawiający losy majora Hieronima Dekutowskiego pseudonim Zapora - żołnierza, cichociemnego, dowódcę, komendanta, „Starego”. Spektaklowy Zapora opowiadany jest wspomnieniami żołnierzy. Podstawą dramaturgiczną stały się w tej sztuce zmagania grupy aktorskiej pracującej nad nową premierą, właśnie tą, która jest grana przed widzami. Jest to zapis próby do spektaklu „Zapora. Nigdy się nie poddamy!”. Oszczędny w scenografii, wsparty multimediami, drama-

tyczny, nieraz komediowy - jak życie. Wydarzeniom scenicznym towarzyszyła muzyka - współczesne, gitarowe aranżacje przedwojennych szlagierów i piosenek partyzanckich.

Autorem scenariusza i reżyserem przedstawienia jest Marcin Wąsowski.

Muzykę opracowali: Jakub Stasikowski (zespół B6), Urka Wonsowska.

Oprawa plastyczna to dzieło Michała Łysiaka. W spektaklu wystąpili: Barbara Szarwiło (Teatr Ziemi Chełmskiej, Teatr Lukla), Jan Filip (Teatr Bez Maski), Michał Łysiak (Poławiackie Pereł Improv Teatr), Adam Organista (Teatr Andersena, Teatr Lukla), Marcin Strug (Teatr ITP).

Serdecznie dziękujemy artystom, twórcom i wszystkim osobom zaangażowanym w realizację tego przedsięwzięcia!

Za pomoc organizacyjną dziękujemy wolontariuszom GOKSiR: Martynie Wojtyłe oraz Zuzannie Kuryńie i Natalii Pietrzak.



## Wieczór autorski Zofii Grudzień

19 listopada odbył się niezwykle ciekawy wieczór autorski z niedzwicką poetką Zofią Grudzień. Podczas spotkania promowano II tomik poezji „Nić babiego lata”. W filii GOKSiR na dworcu zebrali się miłośnicy poezji naszej artystki. Podczas wieczoru przy świecach poetka oraz czytający: Jadwiga Dejko, Sobiesław Mędykowski, Grażyna Ozimek, Katarzyna Sochan, Anna Dorot, Justyna Polaczek, ks. Wojciech Zasada i Marta Pietrzak, zaprezentowali wiersze na temat miłości, przyjaźni, wolności, piękna przyrody i wiary. Prezentacja, przeplatana pięknymi motywami muzycznymi w wykonaniu zespołu Swojacy z Niedzwicy Kościelnej, zrobiła na zebranych ogromne wrażenie. Nastrojowe wiersze przypadły do

gustu miłośnikom poezji. Owacjom i gratulacjom dla pani Zosi nie było końca. My również gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów.

GOKSiR



## Gala projektu „Państwa, miasta”

22 października 2023 r. odbyła się gala finałowa projektu „Państwa, miasta”, która wprowadziła widza w świat mody i fotografii różnych narodowości. W ramach gali odbył się pokaz mody oraz wernisaż wystawy fotografii. Zainspirowaliśmy się USA, Hiszpanią, Japonią, Skandynawią i Francją. Stroje i fotografie, które wykonaliśmy czasami odwoływały się do znanych i utartych wyobrażeń o danej kulturze, a czasami do niszowych nurtów.

Nasze „Państwa, miasta” to efekt współpracy dwóch grup działających w GOKSiR – Kawiarenki Szyciowej oraz FOTO Niedzwica. W tym roku, w dbałości o naszą planetę, promowałyśmy zrównoważoną modę. Szyliśmy z materiałów z drugiego obiegu i prezentowałyśmy perełki upolowane w lokalnych second handach, tworząc z nich stylizacje niczym z paryskich wybiegów mody. Pasjonatki krawiectwa i uczestniczki Kawiarenki Szyciowej zainspirowane tematem przewodnim „Państwa, miasta” puściły wodze fantazji. Styl country w różnych postaciach z dominującym jeansem i styl nowojorski, czyli szaleństwo, wolność i dowolność. Hiszpańskie flamenco i połączenie elegancji męskiego tancerza z orientalnością marokańskiego wzoru. Japońskie kimono, ale i sztuka farbowania tkanin, haft sashiko oraz moda nastolatek z kraju kwitnącej wiśni. Skandynawskie umiłowanie natury, prostoty oraz robótek ręcznych. No i kwintesencja pokazu - chanelowska mała czarna w różnym wydaniu.

Krawcowe: Marzena Duda, Elżbieta Dudzińska, Teresa Dziekanowska, Renata Gawryluk-Juszka, Jolanta Kowalczyk, Magdalena Król, Magdalena Morek, Teresa Nieoczym, Maria Spryszak, Agnieszka Szkutnicka.

Modelki: Marzena Duda, Elżbieta Dudzińska, Teresa Dziekanowska, Jolanta Kowalczyk, Magdalena Król, Lena Król, Wioletta Mazur, Magdalena Morek, Teresa Nieoczym, Weronika Pylak, Maria Spryszak, Agnieszka Szkutnicka, Emilia Wojtyła, Martyna Wojtyła.

Na gali mogliśmy oglądać kreatywność pasjo-

natów fotografii - okazuje się, że wcale nie trzeba daleko jechać, aby pokazać odległe kultury. Czasem wystarczy lubelskie Stare Miasto albo Hollywood pod Kraśnikiem! Można też wystylizować koleżankę z pracy na hiszpańską tancerkę flamenco albo nowojorskiego króla ulicy... Na wystawie „Państwa, miasta”, wśród zdjęć znajdziemy również te z dalekich wojaży: piękne krajobrazy hiszpańskich plaż, japońskie ogrody czy nowojorskie drapacze chmur.

Fotografowie: Renata Gawryluk-Juszka, Wioletta Mazur, Anna i Przemysław Pastuszkowie, Weronika Prokopczuk, Weronika Pylak, Anna Rumińska, Maria Spryszak, Katarzyna i Sebastian Wiśniewscy, Martyna Wojtyła.

Fotomodelki: Marina Bakhilova, Dominika Dul, Magdalena Król, Dominika Lipowska, Oliwia Litwiniec, Wioletta Mazur, Weronika Pylak, Maria Spryszak, Emilia Wojtyła.

Dziękujemy kwaciarni „U Dudów” z Niedzwicy Dużej oraz Fabryce Porcelany AVANT z Niedzwicy Kościelnej za przekazanie kwiatów i upominków dla uczestników projektu. Serdecznie dziękujemy również:

- Monice Jarczyk – współprowadzącej galę
- Wiktorii Dudzie i Malwinie Mróz za występy taneczne podczas wydarzenia oraz Weronice Wójtowicz za pomoc przy jednym z układów tanecznych,
- Beacie Kowalczyk za przekazanie tkanin,
- Renacie Pastuszek i Zuzannie Kurzynie za relację fotograficzną naszej gali,
- Dominice Dul i Danucie Mazur za wypożyczenie strojów i rekwizytów do sesji zdjęciowych,
- Kołu Gospodyń Wiejskich „Niedzwiczanki” oraz Walentynie Busowej za przygotowanie ciast,
- Martynie Wojtyły, Neli Dul oraz Leszkowi Dulowi za pomoc w przygotowaniu wystawy.

Serdecznie dziękujemy wszystkim osobom zaangażowanym w projekt „Państwa, miasta” oraz naszej niezawodnej publiczności.





## Patriotyczny Bieg Charytatywny - dziękujemy!

11 listopada, w 105 rocznicę, odzyskania przez Polskę niepodległości, odbył się Patriotyczny Bieg Charytatywny dla Kingi Bartoszcze i Weroniki Przybycień. Wydarzenie w Niedzwicy Dużej rozpoczęło się odegraniem hymnu państwowego przez Młodzieżową Orkiestrę Dętą pod batutą kapelmistrza Piotra Kociubowskiego. Następnie głos zabrał wójt gminy Niedzwica Duża Ryszard Golec, mówiąc, że bieg dla naszych potrzebujących mieszkańców to już tradycja, którą winniśmy pielęgnować i dbać o to, aby każda kolejna edycja docierała do jeszcze szerszego grona. Organizatorów cieszy fakt, że po raz kolejny nasi mieszkańcy i goście świętowali jeden z najważniejszych dni w naszej historii w radosnej i serdecznej atmosferze. Pomimo jesiennej pogody w biegu uczestniczyło 117 zawodników. Do puszek zebrano 4741,00 zł. Pieniądze zostały przekazane na pokrycie kosztów leczenia i rehabilitacji Kingi i Weroniki. Bieg to również świetna okazja dla wszystkich miłośników sportu, aby sprawdzić swoje siły wśród innych

biegaczy. Wszyscy otrzymali pamiątkowe medale. Wydarzenie to udowodniło, że biało-czerwone barwy i bieganie tworzą bardzo udany duet. Za pomoc w zabezpieczeniu biegu dziękujemy strażakom OSP z Sobieszczań i Marianki. Jak zwykle, niezawodni okazali się nasi wolontariusze: Grzesiek Bolibok, Zuzanna Kurzyna, Jędrzej Pylak, Dominik Różyło, Julia Smoleń i Weronika Smoleń. Jesteśmy Wam wdzięczni. Dziękujemy również Magdalenie i Dariuszowi Królom za użyczenie prądu.



## „Potrójna ekspozycja”

„Potrójna ekspozycja” to wystawa autorstwa trzech kobiet: Renaty Pastuszek, Anny Rumińskiej i Martyny Wojtyły – pasjonatek fotografii, które w 2017 r. spotkały się w grupie FOTO Niedzwica. Od lat wytrwale realizują swoje artystyczne wizje - czy to podczas samotnych, czy wspólnych wycieczek. Ania, Martyna i Renata wielokrotnie wspierały nas dokumentując zdjęciami liczne wydarzenia kulturalne, za co serdecznie dziękujemy!

Wernisaż wystawy fotografii miał miejsce 8 grudnia 2023 r. w budynku dawnego dworca PKP w Niedzwicy Dużej. Sala wypełniona po brzegi, na ścianach wspaniałe zdjęcia, stolik z domowymi wypiekami i magiczna muzyka w wykonaniu p. Łukasza Czarnomskiego. Tak wyglądał ten wyjątkowy wieczór pełen niezwykłych wrażeń oddziałujących na wszystkie zmysły.

Na wystawie każda z autorek prezentuje swój dorobek fotograficzny, to co jej najbliższe – wschody

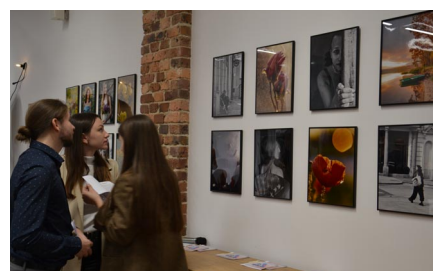
słońca i księżyca, uliczne kadry, portrety, odbicia w lustrze wody... Przez lata szlifowania swoich umiejętności już niemal bezbłędnie mogą rozpoznać ich indywidualne sposoby wyrażania siebie na prezentowanych fotografiach. A co mówią o fotografii same autorki: „to dla mnie poezja pisana światłem, chwilą, wrażliwością”, „pozwała mi wyrazić siebie”, „wprowadza spokój w mojej duszy”....

Gratuluję pięknego spojrzenia na świat, ciągłego rozwoju, determinacji w realizowaniu siebie i odwagi bycia artystą! Gratuluję i dziękuję! Dziękuję za wszystko.

Wystawę fotografii „Potrójna ekspozycja” można oglądać do 15 stycznia 2024 r. Serdecznie zapraszamy!

Za wykonanie fotorelacji dziękujemy Zuzannie Kurzynie.

*Wioletta Mazur  
GOKSiR, FOTO Niedzwica*



## A może tak... koncert?

Dla wielu z nas przełom grudnia i stycznia to czas na noworoczne postanowienia. Nie jest to takie proste: postanowić sobie coś, co potem trzeba zrealizować. Proponujemy Wam metodę małych kroczków. Chodzi o to, żeby na początku nie stawiać przed sobą wielkich wyzwań tylko coś, co łatwo będzie można wykonać. Łatwo i przyjemnie. Na przykład: przyjść na koncert noworoczny. Będzie ku temu okazja już 7 stycznia o godz. 18.00 w GOKSiR.

Specjalnie dla Was „Niedzwiczcy artyści” przygotowali beczkę prochu, tfu! beczkę śmiechu. Tak przynajmniej nam się wydaje, biorąc pod uwagę szykowany (szykowny?) repertuar - piosenki z komediowych filmów i kabaretowych programów. No to co? W ramach postanowień noworocznych widzimy się w niedzielę 7 stycznia w GOKSiR? Koniec i bomba. Kto nie przyjdzie, ten trąba.

Organizatorzy

## Kulturalnie zapraszamy na „Ferie w GOKSiR”

Był Mikołaj? Był (mógł do Was nie wstąpić, ale gdzieś musiał być). Gwiazdka będzie? Możliwe, że tak. Fajerwerki? – jak co roku. A ferie w GOKSiR? Czym byłby świat bez ferii w GOKSiR?!

Zapraszamy dzieci w wieku od 6 do 12 lat na ferie zajęć w dniach od 29 stycznia do 11 lutego. Standardowo zajęcia odbywać się będą w poniedziałki, środy i piątki w godzinach od 10.00 do 13.00 – wyjątkiem są dni, w których zaplanowaliśmy wycieczki. Ale to jeszcze nie wszystko! Dodatkowo, w czasie ferii, zapraszamy

dzieci i młodzież w wieku od 10 do 13 lat na bezpłatne warsztaty, podczas których będzie można poznać sztukę filmu i dziennikarstwa. Zajęcia odbywać się będą we wtorki i czwartki. Poprowadzi je Stowarzyszenie „Ulica Krótka” (lubelska organizacja wspierająca młodych artystów). Liczba miejsc ograniczona!

Zapisy przyjmujemy pod numerem telefonu: 81 517 51 59 lub 660 410 578. Więcej informacji już niebawem na stronie internetowej GOKSiR oraz na naszym profilu na Facebooku.

## Wernisaż wystawy fotografii „Japonia”

Serdecznie zapraszamy na wernisaż wystawy fotografii „Japonia”, który odbędzie się 19 stycznia 2024 r. o godz. 18:00 w sali kolumnowej Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej przy ul. Lubelskiej 10.

Na wystawie zobaczymy fotografie autorstwa Katarzyny i Sebastiana Wiśniewskich, którzy mieli okazję podróżować po Japonii. Będziemy mogli również posłuchać opowieści o tym słynącym z technologii, sięgających chmur wieżowców i zatłoczonych ulic kraju kwitnącej wiśni. Serdecznie zapraszamy!



## Zachęcamy do dołączenia do nowo powstałych grup zajęciowych w GOKSiR

### TANIEC LUDOWY

Zajęcia skierowane do wszystkich młodych miłośników muzyki i tańca. Na zajęciach dzieci uczą się tradycyjnych tańców ludowych, które królowały na dawnych zabawach weselnych.

Zajęcia dla dzieci powyżej 4 lat odbywają się we wtorek, godz. 17:00 - 18:30

Instruktor: Agnieszka Pietrzak z Centrum Inicjatyw Artystycznych

### LATINO CARDIO

To dobra propozycja dla tych pań, które chcą poprawić ogólną kondycję ciała, wyszczuplić talię oraz wyrzeźbić brzuch, uda i pośladki. Ponadto podczas szybkich ćwiczeń wzmocnimy mięśnie nóg, a także poprawimy ogólną koordynację ruchową i gibkość. Zajęcia te są w sam raz dla tych, którzy kochają taniec i dobrą muzykę.

Zajęcia dla dorosłych odbywają się w poniedziałek:

18:30-19:30 mała sala grupa początkująca

19:30-20:30 duża sala grupa zaawansowana

oraz w środę:

19:30-20:30 grupa zaawansowana

Koszt: 15 zł za wejście (płatne u instruktorki)

Instruktor: Agnieszka Bednara, tel. 512 381 911

### ZDROWY KRĘGOSŁUP

Zdrowy kręgosłup to zajęcia skierowane do osób, które borykają się z bólami w kręgosłupie, ale NIE TYLKO! Będą one przeznaczone osobom, które chcą wzmocnić oraz wysmuklić sylwetkę. Na zajęciach skupiamy się nad dokładnością wykonywanych ćwiczeń i odpowiednim aktywowaniem mięśni. Poprawimy mobilność i rozciągniemy ciało.

Zajęcia dla dorosłych odbywają się w czwartki w godz.

19:30-20:30

Instruktor: Wiktoria Hawrył

koszt: 15 zł (płatne u instruktorki)





Boże Narodzenie ma w sobie tak wielką miłość,  
że potrafi dotrzeć do każdego, kto ma w sobie  
odrobinę dobrej woli stawania się lepszym człowiekiem.  
To tajemnica spotkania Boga z człowiekiem,  
która daje nam nadzieję i wiarę w to,  
że jesteśmy kochani i umiemy kochać.  
Niech tajemnica ta pomoże pokonać  
wszelkie trudności i niepokoje,  
a Mała Dziecina, która narodziła się w Betlejem,  
będzie światłem i radością.  
Radosnych Świąt i Dobrego Nowego Roku

życzy Ekipa GOKSiR.

## Zimowe warsztaty rękodzielnicze 2024

Tym razem mamy coś dla amatorów chemii i niespodzianek, bo nie zawsze wyjdzie nam to, co sobie wyobrazimy i zaplanujemy. Eksperymentatorzy będą zadowoleni. Zaczniemy od druku słonecznego czyli cyjanotypii. Drukować będziemy na papierze i tkaninie w formacie A4. Na kolejnych zajęciach spróbujemy wytrawiać wzory w miedzi. Ostatnie warsztaty poświęcimy na sklejanie kolorowego szkła, czyli witrażu. Na wszystkie zajęcia zapraszamy osoby, które nie mają uczuleń na odczynniki chemiczne.

**DRUK SŁONECZNY** - 05.01.24 godz. 17.00-22.00,  
koszt: 50 zł

**WYTRAWIANIE MIEDZI** - 26.01.24 godz. 17.00-22.00,  
koszt: 70 zł

**MAŁY WITRAŻ** - 16.02.24 godz. 17.00-22.00,  
koszt : 70 zł



**Wydawca:** Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Niedzwicy Dużej,  
ul. Lubelska 10, 24-220 Niedzwica Duża, tel. 81 517-51-59, 660-410-578,  
e-mail: biuletyn.info@niedzwicaduza.pl, [www.goksir.niedzwicaduza.pl](http://www.goksir.niedzwicaduza.pl)

**Skład i łamanie:** GOKSiR

**Druk i oprawa:** Drukarnia Standruk, ul. Rapackiego 25, 20-150 Lublin,  
tel. 81 742-75-10, e-mail: [info@standruk.com](mailto:info@standruk.com), [www.standruk.com](http://www.standruk.com)

**Nakład:** 2000 egzemplarzy

*Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania artykułów oraz do zmiany ich tytułów.*